

МІСІЯ УКРАЇНИ

ОРГАН СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Ч. 2 (25)

1970

Рік XIV

З НЕБЕС ПРОМІНИТЬСЯ МЕСІЯ
ВЕСНА РОЗКВІТЛА ПІСЛЯ БУР
ЗАСЯЛА В КИЇВІ СОФІЯ
І ВОЗСІЯВ У ЛЬВОВІ ЮР

“МІСІЯ УКРАЇНИ”

орган Головної Управи

СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Квартальник

— 0 —

MISSION OF UKRAINE

published by

The Association for the Liberation of Ukraine

Quarterly

— 0 —

MISSION UKRAINE

Herausgeber

Bund zur Befreiung der Ukraine

Vierteljährlich

— 0 —

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ

За 4 числа		За 2 числ.	Окреме числ.
Австралія	— \$1.40	70 цтн.	35 цнт.
Австрія	— 36 шіл.	18 шіл.	9 шіл.
Англія	— 0:10:0	0:5:0	0:2:0
Аргентина	— 72 пез.	36 пез.	18 пез.
Бельгія	— 80 фр.	40 фр.	20 фр.
Бразилія	— 28 крз.	14 крз.	7 крз.
Венеція	— 4.80 бол.	2.40 бол.	1.20 бол.
Німеччина	— 4 н. м.	2 н. м.	1 н. м.
Нова Зеландія	— 0:10:0	0:5:0	0:2:0
ЗСА і Канада	— \$2.00	\$1.00	50 цнт.
Парагвай	— 20 гвр.	10 гвр.	5 гвр.
Франція	— 7,2 ф.ф.	3,6 ф.ф.	1,8 ф.ф.
Швеція	— 6 кр.	3 кр.	1,5 кр.

Замовлення на передплату й грошові перекази

слати на адресу:

MISSION OF UKRAINE

Box 51, Postal Station "C"

Toronto 3, Ontario, Canada

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ

Редакція застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову. Статті, підписані авторами, не обов'язково висловлюють погляди чи становище редакції. Анонімних матеріалів і статей не поміщуємо. Передрук дозволений за поданням джерела.

Матеріали до друку слати на адресу:

MISSION OF UKRAINE

P. O. Box 396,

Urbana, Illinois 61801, U.S.A.

З М І С Т :

Василь Дністровий — Великдень волі на Землі	1
Микола Гайдамака — Пророки-кобзарі і Тарас Шевченко	2
Л. Р. Суслик — В 40-ву річницю процесу СВУ - СУМ	5
Петро Колісник — Веде нас Петлюра і Місія Божа	6
Петро Колісник — Над Роттердамом хмари чорні	7
В. Коваль — Збруч над Гудзоном	8
Петро Колісник — Іван Котляревський — національний баталіст і просвітитель України	13
Тарас Шевченко — На вічну пам'ять Котляревському	19
Федір Катчор — Хто такий К. Туркало?	20
А. Старосенко — Чи є зорожа мова?	23
Петро Колісник — Гетьман Виговський і призначення України	25
Д-р Юрій Максименко — Фізичне оздоровлення	28
П. Дніпровик — Боротьба за Чорне море	32

СКЛАДАЙТЕ ПОЖЕРТВИ

на

ПРЕСОВИЙ ФОНД

ЖУРНАЛУ “МІСІЯ УКРАЇНИ”!

Обкладинка роботи мистця Марії Гарасовської-Дачишин.

Printed in Canada

МІСІЯ УКРАЇНИ

ОРГАН СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Великдень волі на землі

З небес проміниться Месія,
Весна розквітла після бур,
Засяла в Києві Софія,
І возсіяв у Львові Юр!..

Збудилась пророчена надія,
Співає славу універс, —
Воскрес в світанкові Месія,
Над Україною воскрес!..

І голос віщий Його кличе
Нових пророків, кобзарів,
Щоб воскресили славу Січі,
Що панувала на Дніпрі.

Погляньте, люди, що там нині:
В неволі села і міста,
Стікає кров'ю Україна,
І біль запікся на устах.

Бреде житами, як приبلуда,
І ніж московський над грудьми...
Як в передгроззі ходять люди,
Чекають поклику сурми.

В озерах крові бродять, виють
Москви гієни, пінять гнів,
І рвуть у люті Святий Київ,
Як перед гибіллю в огні.

Христос приніс нам меч огненний
Гієн карать, щоб у віках
Кипів в огні кривавий Ленін
За смерть мільйонів у чека.

Христос прорік:
— Мечем розплати
Стрясіть планету проти лжі!..
І вільно тим лише прощати,
Що вже покаялись в душі

І спокутують провини
Із вами разом в боротьбі,
А решта — погань — хай загине
В комуні зловній і тупій!..

Тобі, Вкраїно, шлях намітив
Нести Закон Месії в світ,
Щоб возсіяв Великдень світу
Для усіх націй і століть!..

Москву ми спалимо на попіл,
А Київ йтиме уперед
Як аванґард, пророк Європи,
Новий несучи маніфест.

Я стиснув кріс як гайдамака,
Й прорік я Богу в хвилі цій:
— Молюсь Тобі я у подяку
За ласку Нації моїй.

Це ж Ти, надхнений Божий Сину,
Послав Пророка-Кобзаря
Збудити славу України
Біля Славутича-Дніпра.

Що волі блиск в заграві бачив
Й до неї нації сурмив,
Збудив віки і дух козачий,
Щоб ми впізнали, хто є ми.

Над ним бісилась царська згряя,
В Сибірі молодість згубив...
«Карався, мучивсь, та не каюсь»,
Сталив обух до боротьби.

Пророки-кобзари і Тарас Шеченко

Бувають в людській історії індивідуальності, які від самого народження покликані до велетенських ідей і подій, щоб змінити віки чи епохи, світогляди чи напрямки цивілізації, розламувати кордони шляхом війн чи революцій, змінити чи перебудувувати соціальні і політичні уклади народів і націй, відкриваючи нові закони чи перебудовуючи напрямки і характери віри на нашій планеті.

Це роблять генії і пророки, яким Боже Провидіння укладає віщий дух і візію бачити майбутнє і минуле на далеку відстань, переступаючи століття. Такі скрайні індивідуальності проносяться, як весняні грозовиці над епохами, яка очищає і оживляє зливою повітря, після чого підноситься висока блакить і пахне озоном. І тоді осяяна сонцем природа радісно і щасливо розростається у своїй пахучій красі.

Так апостоли й пророки та генії своїм духом

і чистою кров'ю очищають людське суспільство від неволі і рабства, змиваючи злобу і самодурство, окупанських загарбників і деспотів разом із їхньою паразитарною свитою і зносять їх геть до помийних ям і смітника.

Божий Промисел посилає їх як пророків для певних спільнот і націй для переродження життя на Землі. Вони власне є посередниками між Богом і націями.

І таким посланцем Божим був Пророк України Тарас Шевченко.

Та і хто міг передбачити, що всупереч найупослідженішій кріпацькій селянській родині, в якій народився Тарас, що невдовзі став напівсиротою, а потім і сиротою, міг засяяти славою як український національний геній, від слів і духа якого жахалася і здригалася московська імперія, який переступив через нації і віки, суходоли й океани, тряс і тепер стрясає огненним словом

Огненним словом пік і плавав,
І кидався орлом у бій,
Він був Пророк і гайдамака,
Месія Нації своїй.

І фатум грізний України,
Що він прорік для поколінь,
Я бачу в візії вже нині,
Коли дивлюся в далечінь.

Летять планетою новини:
— Збулись пророцтва давніх літ,
Іде Месія України
З Новим Законом на Землі!..

Я чую спалахи у серці
Страшного вогнища прихід,
Що по Вкраїні пронесеться
І випалить неволі слід.

— Страшна шалітиме розплата, —
Месія Нації рече, —

З небес проміниться Месія,
Весна розквітла після бур,
Засяла в Києві Софія,
І возсіяв у Львові Юр!..

— І кров московська-сукровата
В сторіках в море потече!..

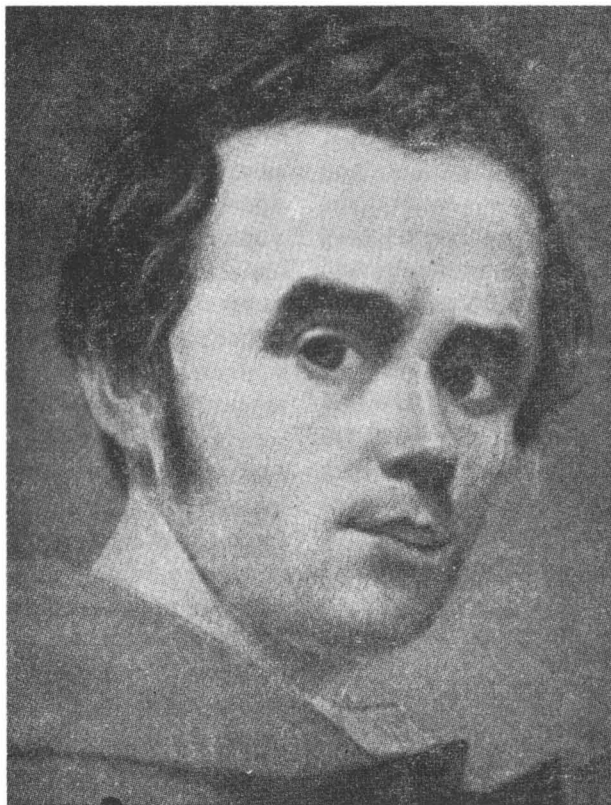
Там дух Виговського і Байди,
І дух Базару, і дух Крут, —
Громами звальються на зайдів,
І сплять й вітром рознесуть.

Й тоді заграють радість дзвони,
Як перемогу поколінь,
«З Новим і Праведним Законом»
Возсяє Київ на Землі.

І піднесуть Святі Собори
Хрести у сонячну блакить,
І від Карпат по Чорне море
До Бога слава полетить!..

За кров героїв, кров невинну,
Що проливалась сотні літ,
Воскресне слава України,
Великдень Волі на Землі!..

Василь Дністровий

світ, як вічний Прометей, як Апостол правди і науки, як Чемпіон свободи світу...

Звичайно, ніхто не міг його післаництво передбачити. І тільки його батькові Григорієві, на якого перед смертю зійшла Божа благодать, було першому дано знати, що його син є надзвичайного Божого покликання із певними місійними призначеннями для України і всього світу.

Погляньмо, як вся його надхнення творчість сповнена українською національною екстазою, пророчим Господнім покликом відродити славу і волю України, на якій наші володарські предки «вміли панувати, добувати і славу і волю».

Та і сама назва його збірки — «КОБЗАР» хіба не говорить про пророцтво, яке характерне тільки для України!..

Та ж на Україні **кобзар** так і називався — «Божий чоловік», цебто особа, яка є посередником між Богом і Українською Козацькою Нацією.

Кобзарі — це були Божі посланці для України, які огненним словом і кобзою чи бандурою (тоді бандуристи) уміли збудити націю до боротьби, викликаючи Божий гнів розплати під час драматичних повстань і революцій чи українських національно-визвольних війн.

Кобзарі уміли викликати з глибини українських славних предків тріумфальну славу і тугу
МІСІЯ УКРАЇНИ, ч. 2 (25) 1970 р.

за нею, живучих поколінь, настроюючи до нової активної визвольної боротьби із таким вибухом розплати, що і само б пекло затряслося з ляку.

Кобзарський дух мав широкий розгін у козацькій пісні-ритму, як самий розгонистий степ, а кобзарська пісня нагадувала буйний клекіт Дніпрових порогів. І ця степова океанська стихія і розгін Дніпрових дужих хвиль, серед яких нижче грізних Дніпрових порогів гриміла буйна слава Козацької Запорізької Січі на острові Хортиця, і життєрадісний безмежний оптимізм у шалі з трагізмом, — це і були, власне, основним пророкуючим джерелом надхнення для живучих і наступних поколінь. І все це ідеально-прекрасне і було характерне тільки для України.

І перед цією гігантською силою ніхто і ніщо і ніколи не могло встоятися.

І кобзарі викликали цю силу, від якої вся земна куля стрясалася. І жахалися цієї сили вороги, бо знали, що при військовому ударі з нею, рознесе їх ця козацька непереможна сила.

Ніколи не бракувало синам і дочкам України відваги, коли вибухала розплата. Та вада головна була провідників, що були відірвані від Абсолютної (Божої) Віри, яка давала загальний принцип та джерело напрямку, і від Української Національної Віри зі всіма її засадами та атрибу-

тами державного панування. Провідники згубили Божу і Національну мудрість, яку їм проповідували і пророкували кобзарі. А згубивши принцип Вічної (Божої) Мудрости і свою національну, вони були мінливі і хитливі, боролися наосліп, а тому раз-у-раз потрапляли на ворожий обман і підступ і кінчали свої перемоги під кінець програними битвами. А звідси ширилася зрада кочубеїв і пушкарів та інша промосковська нечисть включно аж до наших часів. У відгук на московську пропаганду творилися гнійні московські чиряки по Україні. При такому заневищенню потрапляли у блуд і такі славні провідники Запорізької Січі, як кошовий Сірко. Коли гетьман Іван Виговський уклав Гадяцьку угоду із поляками для безпеки перед українсько-московською війною, то москалі ширили фальшиву пропаганду, що Виговський «окатоличився» і знову заведе на Україні таку неволю, як була до українсько-визвольної війни на чолі із гетьманом Богданом Хмельницьким. І кошовий Запорізької Січі Сірко вірив у цю брехню як у правду. І замість того, щоб допомогти гетьману Виговському укріпляти Самостійну Україну після тріумфальної перемоги над москалями під Конотопом, він пішов на Крим руйнувати татар і турків, які тоді були українськими союзниками проти москалів.

І Шевченко бачив утрачену цю далекосяглу мудрість провідників, і тому він так палко проповідував її через усю свою творчість, зокрема через українських національних пророків-кобзарів, з причин яких і назвав свою збірку поетичних творів — «КОБЗАР».

А тому що ці новітні українські національні бояни (українські кобзарі з'явилися приблизно в 15-16 столітті) супроводили свої пісні чи речитативи під музику кобз, вони й називалися кобзарями.

Віщі співи і дзвони струн неслися по всій Україні і викликали покоління до волі і слави, до геройських повстань, революцій і національно-визвольних українських війн.

Більше того, віща огненна прометеєвська муза Шевченка неслася за далекі моря й океани і високо підносила вільний український національний дух і тепер підносить і єднає українців поза Україною, у вільних і невільних країнах світу, в напрямку боротьби за Українську Суверенну Соборну Державу.

Коли Україна томилася у ворожий неволі, то кобзарі були вістунами, буревісниками і вибухо-

вими національними бомбами грозових бур і пожерищ, що розламували ворожі тюрми на Україні і каторжні табори поза Україною, де мучилися герої-носії української волі.

Кобзарі кликали вичишати кров ворожу-сукровату, яка назбиралася і в українцях під час довгої ворожої окупації, і наливати своєї свіжої української крові...

І тоді покоління перетворювалися у «крилатих орлів України».

Кобзарі понад все любили Україну, яка дарувала їм життя і якій вони несли за Божим призначенням Національну Місію.

Але вони разом із тим огненними словами кидали прокляття і викликали Божий гнів і проти тих, які шукали серединки між волею України і ворожим рабством і при нагоді чи небезпеці легко зраджували Україну і братів і сестер своїх, допомагаючи ворогові розстрілювати власне покоління.

Ось така була велетенська роля кобзаря із Українською Національною Місією і таким уявляв його Шевченко, даючи назву своїй збірці — «Кобзар».

Кобзарі — це були з походження здебільшого запорізькі козаки, які брали разом із козаками участь у військових походах, складали пісні і думи про козацькі героїчні бої, відважних героїв або про трагедію і зраду, які траплялися.

Немало було й таких з походження кобзарів, що під час боїв попадали до турецько-татарської неволі. А пізніше втікали, та не всім було щастя узріти Україну. Деякі були спіймані ворогами, цебто турко-татарами, які утікаючим козакам виколували очі, а потім пускали. Трагічна була доля таких козаків. Вони неспроможні були вживати зброю, щоб помститися над ворогами. І тоді деякі з них ставали кобзарями і пробиралися на Україну і співали і грали на кобзах не тільки про трагічну свою долю, але й про трагічний фатум всієї України. Вони були із козаками в походах і ділили з ними їхню долю.

І тому, про щоб Шевченко не писав, але у його пророчих думках вибухають трагічні потрясення трагічних подій України, особливо у «Гайдамаках», «Великому Льосі» та взагалі кожний твір Шевченка викликає потрясення душі і серця, у передчуваннях і думках у щирого читача чи слухача.

І всю творчість Шевченка супроводять кобзарі або волохи, перебенді або віщуни, благочинний або герої в новому дусі прозрівають, надхнен-

В 40-ву річницю процесу СВУ-СУМ

Про перебіг судового процесу над Проводом СВУ-СУМ в 1930 році у Харкові наша преса на еміграції обширно навіттлила, зокрема в «Збірнику» виданому СВУ на еміграції.

Повторювати те саме немає сенсу. Про очолену мною клітину СБУ, я навітлив, на скільки дозволяли умовини, в своїй книзі спогадів «Криваві сторінки».

В цій статті заторкну питання, чи СВУ-СУМ були в дійсності, чи це спровокований процес органами ГПУ, як це дехто твердить із наших «демократів». На такі закиди, мені, як низовому організаторові озброєної клітини СВУ, і який був за це суджений і відбув кару в ББЛ, на Будівництві Біломор каналу, тим особам, що таке твердять, упрост належиться плюнути в лице. Та це було б не тактовно з мого боку, бо таки в дійсності серед нас арештованих членів СВУ, були не тільки провокатори — агенти ГПУ, але були цілковито непричетні люди, що нічого не знали про існування СВУ.

Сталося це так, що підпільникам було наказано прилюдно не товаришувати між собою, на-

ні видива або сам поет через огненні заграви бачить у візії трагічні пророцтва подій минулих, тих, які оточують його і які в майбутньому принесуть трагізм всієї України!... Він кличе відвернути їх і вказує на ті страшні події, але сліпі земляки не бачать, і глухі нечують...

Тоді він звертався до славних козацьких предків і володарських гетьманів, до трагічного фатуму України і до Дніпра-Славути, до Синього моря і до українського степу із містичними козацькими могилами, до Святих Апостолів і до самого Бога, щоб через усі пророчі дороги огненним словом стряснути українські покоління, прозрити їх і навести на правдивий шлях Української Нації.

А те, що Шевченко був поетом чи драматургом, повістярем чи мистцем, то це були тільки його творчі дороги і засоби, при допомозі яких він голосив геніяльні українські пророцтва, сповняючи національну місію як Божий посланець у своєму призначенню.

Ось хто були українські кобзарі, і чому вони наділені такими ведучими пророчими місіями у пророчій творчості Тараса Шевченка.

МІСІЯ УКРАЇНИ, ч. 2 (25) 1970 р.

віль в прилюдних місцях не вітатися між собою, зате прилюдно «приятелювати» зі советсько-настроєними елементами. То ж при арешті підпільників арештували і тих, із ким вони прилюдно «приятелювали. «Приателям» нашим, так само як і нам, пред'являлося обвинувачення по ст. 54² Ц, 8 57¹⁷. Правда, 57¹⁷ мав я і вся моя група, але інші групи не мали ст. 57¹⁷ — це терор проти представників сов. влади. Ми мали цю статтю тому, що з нашої групи підпільники застрілили кількох советських собачників.

Хоч на це я не давав наказу, а були ті дії на власну руку самих тих, що зробили шбивства, проте нас усіх обвинувавували в терорі.

Отже, при допиті ті особи, з якими ми «приятелювали» на волі, відхрещувалися, що вони нічого не знають про підпілля і якесь СБУ. І так воно було в дійсності. Отже, частину тих наших «приятелів» звільнено з-під арешту, але частину, очевидно, на всякий випадок із профілактичних міркувань ГПУ засудило на три роки, як вільнозсильних, переважно в Архангельську область.

Отже, і тих зсильних було засуджено за СВУ, але в дійсності членами СВУ вони не були.

Тепер, коли хто трапився такий, що казав, що він відбув кару за СВУ і нічого про СВУ не знав і не був членом, то я, особисто, поплескав би такого по рамені і тільки, бо то може бути жертва нашої підпільної тактики, а що вона, очевидно, була практикована по всій Україні, то ж таких Богу духа винних «членів СВУ» було мабуть багатенько.

Що ж до тих, що були арештовані і обвинувачувані в членстві СВУ, а потім звільнені з-під арешту, то серед них можуть бути і провокатори — агенти ГПУ, але таких були одиниці.

Л. Р. Сүслик

ЧИ ІСНУЄ ОСЕРЕДОК СВ У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТІ?

Коли ні, то організуйте ініціативну групу і встановіть негайно зв'язок з Красною Управою Спільки Визволення України у Вашій країні, або з Головною Управою СВУ в ЗСА.

A. L. U. (S. V. U.), Inc.
P. O. Box 38, Greenpoint Station
Brooklyn, N. Y. 11222, U. S. A.

Петро Колісник

ВЕДЕ НАС ПЕТЛЮРА І МІСІЯ БОЖА

Не сонце багряне упало у хмари
І бризнуло кров'ю в промінні вістря,
То вістка з Парижу трагічним ударом
Прошила, як списом, козацькі серця.

Уся Україна здригнулась в тривозі,
Дніпро потемнішав, свій біль несучи,
І сумівська молодь, затиснувши сльози,
Приймала присягу таємно вночі.

Ми крейдою й вуглем писали по мурах:
— Від жида-убивці — агента Москви
Загинув в Парижі Отаман Петлюра,
Та він в наших душах є вічно живий!

Наш шлях суверенний герої відкрили,
І голос Шевченка нас кличе вперед;
А молодь в підпіллі мужніє на крилах,
І Київ підносить Апостольський Хрест.

Нам вітер свободи вже віє грозою,
Каштани і маки підносять свій цвіт,
Уся Україна маршує до бою,
І в комному серці горить динаміт.

Ми вірим, ми йдемо, і ми переможемо,
Вже вільна Україна з заграє устає...
Веде нас Петлюра і Місія Божа,
Дніпро повноводний приборями б'є.

Петро Колісник

НАД РОТЕРДАМОМ ХМАРИ ЧОРНІ

Над Роттердамом хмари чорні,
Полковник впав в крові на брук —
Творець ОУН, в душі — соборник
І в боротьбі Петлюри друг.

Хоч бомба тіло обірвала,
Та дух твій в Нації живий,
І кожний з нас є Коновалець —
Несе розплату для Москви.

Ти меч узяв узамін плуга
І славою свій шлях покрив,
Тому й трясє Вкраїну туга
Ї перетопилася у гнів.

Ти віру в Націю посіяв
І волю виривав з віків —

Ішов в боях за вільний Київ
Твій Легіон Січовиків.

Ти, як орел, що в битву лине,
Летів на поклики Дніпра,
На поклик Місії Вкраїни,
Як Київ сурмами заграв.

У вільнім Києві, жаданім,
Де ти палав у боротьбі,
Ми на Софіївськім майдані
Поставим пам'ятник тобі.

Хай дух твій вічний всюди лине,
Як беркут в небі голубім,
В козацькій вільній Україні
На славу Нації й тобі!

10 березня 1970.

Збруч над Гудзоном

Чому Спілка Визволення України утрималася від участі в Х-ому Конгресі Українського Конгресового Комітету Америки?

Нижче містимо два розділи з підготовлених до друку матеріалів «Збруч над Гудзоном», які незабаром появляться окремим виданням Спілки Визволення України.

Це факти про тих, що руйнують всеукраїнський (соборний) національний фронт на чужині.

Вони, використовуючи випадкову чисельну перевагу на еміграції українців із західних земель України, яких є 85% супроти 15% українців з Наддніпрянщини, у своїй релігійній і політичній діяльності цілком ігнорують інтереси більшості українського народу на рідних землях, де навпаки 85% становлять наддніпрянські українці, — хоч всюди виступають в імені всієї української нації.

Через цю випадкову більшість, українське політичне, суспільно-громадське й культурне життя на еміграції знайшлося в монопольному посіданні українців з Галичини зі всіма притаманними цій частині України рисами, які витворилися там до 1939 року під польською окупацією.

Розглядаючи згаданий монополь, як факт реальних обставин, Спілка Визволення України не може пасивно приглядатися до того, що це позбавляє рівної участі в загальнонаціональних справах, наддніпрянську меншість на чужині, озброєну досвідом підсоветських відносин в Україні, без якого не може бути ефективною жодна політична діяльність в користь української визвольної справи.

Тому Спілка Визволення України хоч в середині своєї організації стоїть на принципі соборної співпраці свого членства, не залежно від його релігійних переконань і територіяльного походження, змушена подбати про окрему репрезентацію українців з Наддніпрянщини, яка б на повний голос промовляла в усіх справах від імені українського материка.

Через видання «Збруч над Гудзоном», Спілка Визволення України має на меті поінформувати ширші кола українського громадянства про всі ті події, які довели до розбиття всеукраїнської національної єдності на чужині, яскравим прикладом чого був Х-ий Конгрес Американських Українців, що відбувся в Нью-Йорку в жовтні 1969 року.

Президія Світової Ради СВУ

ПРО ЖУРНАЛІСТИЧНУ «МОРАЛЬ» І «ЕТИКУ»

В листопаді 1969 року Спіро Егню, заступник президента уряду ЗСА, виступив з різкою критикою найбільш впливових радіо й телевізійних компаній та пресових органів, як «Нью-Йорк Таймс» та відомий з протиукраїнських виступів «Вашингтон Пост» за їх тенденційний спосіб подавання інформацій. Він закинув їм не згідне з правдою інформування американського громадянства про політику американського уряду й насамперед Президента Р. Ніксона.

Цю критику заступник президента скріпив відповідними фактами й сказав, що таке трапилося й стало можливим лише тому, що середники інформаційних зносин з народом потрапили в руки монопольного посідання «групи людей» з тотожними соціальними й політичними поглядами і, як треба його розуміти, ворожими існуючому ладові в З'єднаних Штатах Америки.

Ми, українці, з власного досвіду знаємо, як оця «група людей» завжди роздмухує до неспів-

мірних розмірів демонстрації патлатих потвор-гіпісів, як наприклад проти війни у В'єтнамі, але систематично й послідовно промовчує всі політичні акції поневолених Росією народів проти російського колоніалізму, а зокрема бойкотує українські протести в цих справах.

На жаль, це, що сказав Спіро Егню про американські середники інформації, як дві краплі води схоже до ситуації в українському еміграційному суспільстві з тією різницею, що тут вони знаходяться в руках різних партійних середовищ або партійно-симпатизуючих, які їх вживають у своїх вузьких інтересах, застосовуючи при цьому дезінформацію супроти політичних противників, чи й взагалі до всього того, що не співпадає з їх психологічним наставленням.

Як вже згадувано на вступі, українська еміграція зокрема в ЗСА на 85% складається з українців із західно-українських земель, які до 1939 року були під різними окупантами, головню

під Польщею й цілком природньо, що через це й українське життя на чужині, як і партійне зрізничування має відбиток цієї частини України.

В ЗСА майже вся українська преса знаходиться в монопольному посіданні кількох галицько-українських асекураційних союзів, які крім суто-комерційних справ поставили її на службу своїм вузько-територіальним інтересам, хоч на її сторінках деклямують про «соборність» та «понадпартійність».

До речі редактори цих союзових пресових органів є й авторами кодексів «журналістичної етики» й «журналістичної моралі», що їх в останніх роках прийнято на з'їздах українських журналістів у ЗСА й Канаді з метою «запобігти» явищам дезінформації на сторінках української преси.

Але, якраз самі ці редактори є найбільшими дезінформаторами в редагованих ними виданнях!

Ось і в зв'язку з виступом Спіро Егню в щоденнику Українського Народного Союзу в ЗСА «Свобода» (19-го листопада 1969 року) в статті «Преса, радіо, телевізія» пишеться:

"Факти треба подавати вірно без уваги на те, чи вони редакторів подобаються. Зате коментар, насвітлення може і мусить переходити крізь призму світогляду коментатора".

Щодо першої частини цього твердження, з практики знаємо, що це порожні слова. Спілка Визволення України має понад десятилітній досвід вічних конфліктів з редактором «Свободи» п. А. Драганом, щодо промовчування, перекручування, фальшування, а то й ворожого насвітлювання діяльності СВУ.

Очевидно, що це останнє відзеркалювало світогляд самого редактора й тому через його «призму» майже всі політичні акції СВУ були негативно коментовані. Політичну акцію СВУ проти насадженого на еміграції культу Хвильового (УРДП) в «Свободі» називано «вулицею на давнтавні», а орган ЗЧ ОУН в Канаді «Гомін України» характеризував її, як «гнилояєчну»; акції СВУ проти «культобміну», «зміновіховства» й «реалітетів» ніколи не знаходили прихильного відгуку в партійній і союзній пресі, як «Свобода» (УНСоюз), «Народна Воля» (УРСоюз), «Народне Слово» (УНПомч) і «Америка» («Провидіння»).

Навпаки, їх або «осуджувано», або цілком промовчувано!

МІСІЯ УКРАЇНИ, ч. 2 (25) 1970 р.

Коли члени СВУ вперше пікетували в Нью-Йорку «гопачників» з УССР (1962), пишучи у своїх летючках і на транспарентах, що СВУ не є проти українських підсоветських культурних сил, лише протестує проти того, що Москва використовує їх з метою приховати перед світом русифікацію України й деградацію української культури, «Свобода» в передовиці закликала: «не пікетувати представників української культури».

Таким чином було сфальшовано мету пікетування Спілки Визволення України.

Щоправда в партійній і союзній пресі часто СВУ не називано взагалі по імені, щоб українське громадянство навіть в негативному насвітленні не знало хто це робить. Ця тактика застосовувана з єдиною метою: **не робити «реклями»** наддніпрянській самостійницькій організації. У цьому відношенні пресове шахрайство досягало неперевершеного винахідництва. Якщо, наприклад, були випадки, що діяльність СВУ відбувалася в співпраці з іншими середовищами, в основному із західньо-українськими, то в згаданій пресі, а конкретно в «Свободі» **СВУ викреслювано** зі спільних інформацій, або **пропущувано** чи **перекручувано** прізвища членів СВУ. Якщо ж акцію СВУ не можна було приховати, бо про неї повідомляла американська чи канадійська преса, тоді замість СВУ підставлялася інша організація. Так, наприклад, у 1961 році в Торонті члени СВУ під час виступу хору червоної армії з Москви кинули на сцену тисячі протимосковських летючок. Ця подія була прихильно коментована в канадійському радіо, телевізії й пресі, але в «Свободі», в коротенькій замітці було написано, що акцію перевела «Ліга Визволення України» (Прибудівка ЗЧ ОУН в Канаді).

Були випадки, що в союзній пресі не поміщувало навіть платних оголошень СВУ. Систематично ігноровано поміщування нотаток про видання СВУ, які були вислані до редакцій в загально-прийнятому порядку. А коли десь і було поміщено («Шлях перемоги», Німеччина), то промовчано, що видавцем є СВУ.

І це знову ж, з метою **не популяризувати** діяльність СВУ серед широких кіл українського громадянства.

Канцелярія Українського Конгресового Комітету Америки систематично не поміщувала пожертв СВУ на УНФонд УККА. Так до сьогодні не опубліковано внесок СВУ (75 дол.) у фонд Світового Конгресу Вільних Українців, що від-

бувся ще в 1967 році. Нічого не допомагали й інтервенції в цих справах. Обіцяли «полагодити».

Або ось один з характеристичних прикладів. В «Свободі» (24 січня 1969 року) було надруковано інформацію «Українці взяли участь в інавгурації Президента Ніксона». Це було число з англomовним додатком «Юкреїніан Вікли». В англійському тексті інформації було названо прізвища українok якi брали участь в згаданому прийнятті: п-ні Добрянська, дружина проф. Л. Добрянського — президента УККА; п-ні М. Душник, заступниця голови УНСоюзу; п-ні Довгань, секретар Комітету Поневолених Народів і д-р Валентина Калиник, заступниця президента організації Американці за Визволення Поневолених Націй і уповноважена Спiлки Визволення України.

Але в українській частині «Свободи» прізвища п-ні В. Калиник вже не було...

Автор цієї інформації д-р В. Душник, до якого зверталися за виясненням у цій справі, заявив, що прізвище п-ні В. Калиник з українського тексту викреслено редакцією «Свободи», бо це був той самий текст, що його він написав до англomовного видання.

З цих кількох прикладів бачимо, що над гудзонським розкопувачам Збруча, щодо методів надужиття друкованого слова може позаздрити «група людей», про яку говорив Спіро Егню. Бо в американській пресі бодай в негативному на-світленні, але речі називаються своїми іменами, а за гроші навіть червона Москва друкує свої оголошення в «Нью-Йорк Таймсі».

Якраз союзова преса, а зокрема «Свобода» є люстром, як галицькі антисоборники вживали різних заходів, щоб відсунути Спiлку Визволення України, як репрезентанта наддніпрянських українців, безкомпромісово-самостійницького напрямку від активної участі в політичній діяльності УККА на базі всеукраїнськості.

Спiлка Визволення України має всі підстави твердити, що Х-ий Конгрес Американських Українців (УККА), який відбувся в Нью-Йорку в днях 24-25-го і 26-го жовтня 1969 року, був однією антисоборницькою демонстрацією, як продовження тієї, що вже відбулася на Конгресі ІХ-ому в 1966 році й на т. зв. Світовому Конгресі Вільних Українців у 1967 році.

На ІХ-ому Конгресі галицькі антисоборники не допустили Спiлку Визволення України до Екзе-

кутиви УККА, промовчавши у своїй пресі причини конфлікту з СВУ й це саме повторилося на Світовому Конгресі Вільних Українців.

Не зважаючи на те, що представники СВУ приймали активну участь в ідейно-політичній підготовці СКВУ, антисоборники не допустили СВУ до Президії Конгресу, до Президії Бенкету й до Резолюційної Комісії. Робилося це в той спосіб, що СВУ просто не викликали, а коли делегати СВУ в тих справах інтерв'ювали, то їх умовляли, що, мовляв, СВУ викликали, але «Ви мабуть того не чули». Й нарешті до Секретаріату СКВУ не потрапив жоден наддніпрянець з активно діючих наддніпрянських політичних середовищ.

Таким чином, західньо-українська більшість на еміграції в «демократичний спосіб» (бо більшість!) відсунула від голосу тих, які в Україні в **сім разів** перевищують чисельно населення західньо-українських окраїн.

Цим УККА й СКВУ перетворено на представництво **еміграційної більшості**, а це значить позбавлено ці установи права промовляти не лише в імені українського народу на рідних землях, але й його наддніпрянської частини на еміграції.

В газеті «Українське Життя» (22-го лютого 1970 року), що появляється в Чикаго, п. М. Козуляк в замітці «УПЦ й УККА» про цю справу пише:

«Ми вже не раз вказували на те, що УККА став не тільки прибудівкою однієї партії, але і виразником провінціалізму й загумінковості та, що він має характер деномінаційної католицької установи».

Диверсію галицьких антисоборників на СКВУ проти СВУ ілюструє такий яскравий факт. Спiлка Визволення України є членом організації Американці за Визволення Поневолених Націй. В процесі підготовки до СКВУ СВУ запропонувала Екзекутиві УККА запросити на Маніфестацію і Бенкет представників поневолених народів, що є членами АВПН. Екзекутива на пропозицію СВУ погодилася й навіть виділила безкоштовні квитки та відповідні запрошення, але з умовою, що цією справою займеться не УККА, а СВУ. Справи були поладжені й на Маніфестації в Медісон Сквер Гарден представники поневолених народів займали дві ложі. З ними члени СВУ познайомили екзекутивного Директора УККА п. Й. Лисогора. На Бенкеті представники АВПН займали окремий стіл й знову були представлені п. Й. Лисо-

горові. Їхні прізвища були передані д-рові В. Душникові, який від імени СКВУ вітав визначних гостей. Але п. В. Душник не тільки не запросив до Президії Бенкету представника СВУ, але й не назвав жодного з присутніх представників АВПН.

Обурені з такої «гостинності» вони разом з членами СВУ демонстративно залишили залю й коли виходили, то почули вслід репліку п. Л. Футали, провідника ЗЧ ОУН в ЗСА й заступника президента УККА від «визвольного фронту», який вигукнув: **«Нам таких не треба!»**

А ми відповіли:

— Власне, ми тому й залишаємо залю, що бридимось такими, як Ви!

На протест СВУ в Екзекутиві УККА в цій справі д-р В. Душник написав «вибачення» президентові АВПН, що таке трапилось, бо мовляв, він був **«загубив»** список присутніх на Бенкеті чужинців, а тому й не зміг їх привітати.

Але була то неправда! Насправді це була змова галицьких антисоборників проти СВУ, щоб присутні на Бенкеті не довідалися про її активність в співпраці з чужинцями.

Були спроби Канцелярії УККА «компромітувати» СВУ і в очах членів АВПН. Діставши від СВУ адреси народів, що належать до АВПН, Канцелярія УККА від імени Екзекутиви запросила їх на Конференцію з нагоди 50-ліття Акту Соборности українських земель, що відбулася в Нью-Йорку в 1969 році.

СВУ на цю Конференцію запрошення не одержала, але її представники прийшли самовільно й побачили, що серед запрошених **не було** ніодного наддніпрянця.

З приводу такої «соборности» вони висловили своє обурення, на що присутній д-р В. Душник, редактор англomовного видання УККА «Юкрейніан Квотерлі», вигукнув: **«Я католик, а Ви православні — пийте мою кров!»**

Щождо запрошення членів АВПН з одночасним ігноруванням СВУ, то тут антисоборники мали на меті «принизити» СВУ в очах чужинців, що ось мовляв УККА «не респектує» СВУ.

Цей вступ ми зробили для того, щоб в дальшому показати, як антисоборницькі змовники через свою союзову й партійну пресу фальшиво й тенденційно інформували українське громадянство про Х-ий Конгрес УККА, розводячи демагогію про те, «якою великою й відповідальною» є їхня преса у подаванні «правних інформацій» про Конгрес Американських Українців.

ЗАХОДИ ПРОТИ СОБОРНОСТІ ПЕРЕД Х-им КОНГРЕСОМ

В «Свободі», що виконує також ролю напів-офіційного органу Українського Конгресового Комітету Америки, багато писалося про успішне переведення Х-го Конгресу. Тут було все: і «мудрість та громадська зрілість» тих, що його підготували й ним керували; і «консолідація більшості» суспільно-громадських і політичних середовищ і, як завжди фарисейське зітхання головного редактора А. Драгана над тим, що:

«Очевидно були недотягнення, були помилки і навіть деякі загрози. Але вони ще тільки підкреслюють кінцевий успіх Конгресу...»

Або:

«На цьому Конгресі "дух СКВУ" позначувався на всіх дебатах і рішеннях, як ніколи досі, може навіть більше, як на самому Світовому Конгресі".

І дійсно, тут п. А. Драган сказав правду: **На Х-ому Конгресі всюди вітав протисоборницький дух СКВУ!**

В «Свободі» з 25-го жовтня 1969 року в передовиці **«За впорядковану громаду»** читаємо, що до участі в Конгресі **«зголосилося 56 центральних організацій, а дальших 9 запрошено».**

І, як це не дивно між тими 9-ма була **«запрошена»** й Спілка Визволення України. Чи не комедія?

Й це запрошення СВУ одержала від Канцелярії УККА, директор якої п. Базарко, як і редактор «Свободи», знали про те, що СВУ утрималася від участі в Х-ому Конгресі й умотивувала це своє рішення та подала його на письмі Президії Ради Директорів на зборах, що відбулися в Нью-Йорку **ще 6-го вересня 1969 року.**

Отже, за два місяці перед Х-им Конгресом. Крім цього СВУ вислала листа в цій справі до Екзекутиви, а до «Свободи» спеціальну інформацію відмову СВУ брати участь у Конгресі.

Як і слід було очікувати, ця інформація в «Свободі» поміщена не була, а появилася лише в «Канадійському Фармері» з 6-го жовтня 1969 року під заголовком **«До інформації про засідання Ради Директорів УККА».**

З цього видно, що Екзекутива й «Свобода» робили «добру міну», нібито їм нічого в тій справі невідомо. В згаданій передовиці в «Свободі» редактор розводить таку демагогію:

«Не можна також задовольнитися самим фактом існування організації. Треба дбати про її зміст, ефективність її праці для американсько-української громади і тих вищих цілей, що вона ставить перед собою»,

Тож ми запитуємо: Чому ж тоді СВУ утрималася від участі в Конгресі? Адже ж кожному відомо, а редакторів «Свободи» в першу чергу, що однією з найактивніших українських політичних організацій, зокрема в ЗСА, є Спілка Визволення України.

В «Свободі» з 21-го листопада 1969 року, тобто вже після Х-го Конгресу, в статті «Х-ий Конгрес Американських Українців», подається до відома, що в «Конгресі взяла участь 51 організація, а деякі з решти 11-ти мали своїх обсерваторів, як гостей». Але, ні слова про те, з яких причин ці 11 організацій (перед Конгресом їх було 9?) не брали участі в Конгресі?

При цьому слід підкреслити, що мотиви не участі СВУ є цілковито відмінні від тих, що їх мали інші 10 організацій!

Тому СВУ заявляє, що вся ця бомбастика в «Свободі» й іншій антисоборницькій пресі про «успіхи» Х-го Конгресу була створена на те, щоб приховати від громадянства атмосферу крутійства, шахрайства, антисоборництва й демагогії, що ними широко користувалися антисоборницькі змовники аби за всяку ціну затримати за собою позиції в центральних органах УККА, проти чого виступала Спілка Визволення України.

Навіть редакція газети «Українське життя», що появляється в Чикаго, та нібито заступає «інтереси» т. зв. «опозиції» в УККА, що її становлять також галицькі антисоборники зі зміновіховського табору, хоч мала від СВУ докладні матеріали про відмову СВУ брати участь в Х-ому Конгресі, обмежилася в газеті лише туманною згадкою, мовляв: «Одні вступають, другі виступають» («Українське життя» з 26-го жовтня 1969 року). Правду каже народне прислів'я «Крук крукові ока не видовбає».

Правдою є, що учасники Х-го Конгресу й українське громадянство не мають і по цей день найменшого уявлення про всі ті позалаштункові маніпуляції, які в «Свободі» й іншій антисоборницькій пресі називається «мудрими» й «політично зрілими», що їх застосовували змовники напередодні Х-го Конгресу, ретельно дбаючи про те, щоб до Екзекутиви УККА потрапили саме вони — вічні екзекутивні з відповідною селекцією співзвучних статистів, які ніякого впливу на ніщо не матимуть, як було це й за попередніх Конгресів та «вибраних» ними органів УККА.

Інших статистів змовники пририхтували до т. зв. Політичної Ради, яка так само не відіграє жодної ролі в формуванні політики УККА, хоч

згідно Статуту її обов'язком є «плянувати й пропонувати програму політики».

Фактом є, що цю політику на зовнішньому відтинкові УККА визначає сам його Президент проф. Л. Добрянський з додатком Антибольшевицького Бльоку Народів, який є експозитурою антисоборників із ЗЧ ОУН (бандерівців), а політику на внутрішньо-українському відтинкові УККА також «унапрямяє» ЗЧ ОУН. Але тому, що їх провід сам не відає, якої йому політики треба триматися, самостійницької чи «ралітетної», то в такому самому стані знаходиться й політика УККА.

Якої політики можна очікувати від середовища, яке живе в полоні фантазування?

В органі ЗЧ ОУН «Шлях Перемоги» з 27-го квітня 1969 року в передовиці «Як хто розуміє допомогу Україні» читаємо:

"Вістки, які останньо до нас доходять з України, свідчать про те, що наші визвольно-революційні сили консолідуються й організуються та продовжують боротьбу. Починаючи з 1964 року діє в Україні підпільна організація "Український Національний Фронт", частину членів якого засудили в Івано-Франківську до довгих років ув'язнення".

Тут панове із ЗЧ ОУН, як би не намагалися втнути щось оригінальне про підсоветську дійсність, нічого не вдіють, бо їхнє знання про неї ніяке!

Щож до «визвольно-революційних сил» під теперішню пору, які «консолідуються», то для тих, що були під советами, все це виглядає на провокацію, яка лише сприятиме репресіям КГБ проти тих українців, що ними себе почувають. Оце «підпілля» в Україні має таку саму вірогідну вартість, як і пропаганда «реалітетників», що тримається на «переродженні» висулжників Москви на українських патріотів.

У цьому відношенні нам, тим, що були під советами, не загрожує жодний з двох названих «ухилів». Занадто довго ми варилися в підсоветському казані, щоб не розуміти усіх тих справ.

Але побачимо, де опиняться ЗЧ ОУН, що їх СВУ постійно витягала за вуха зі зміновіховського багна?

Повертаючись до справи УККА, хочемо підтвердити, що його Політична Рада є справді фікцією. Про це чи найкраще говорять цифрові дані присутності її членів на нарадах, які мали «формувати політику».

Після IX-го Конгресу Політична Рада збиралася двічі. На цих нарадах з 56 членів, які «репре-

Іван Котляревський — національний баталіст і просвітитель України

(Продовження з попереднього числа)

НАЦІОНАЛЬНО-ВІЙСЬКОВИЙ ДУХ І УКРАЇНСЬКА ДУША “ЕНЕЇДИ”

Головна ідея поеми — це вічна віра у своє велетенське Національне призначення.

Не зневірюватися, що бої програні і Троя (зглядно Запорізька Січ) зруйновані і поневолена Україна. Це лиш тимчасовий період упадку.

зентували» понад 50 центральних організацій на терені ЗСА, було присутніх 15-20 осіб, а в тому по п'ять членів СВУ. До речі, на цих нарадах ні разу не був присутній Президент УККА. Це і є показником поглядів на цю раду.

Але на Х-ому Конгресі до цієї фікції вже приділено аж 65 статистів!

І треба признати відвагу одному з недругів СВУ, а саме ред. І. Кедринів-Рудницькому, який на Х-ому Конгресі відважився заявити, що «Політична Рада УККА є фікцією».

Спілка Визволення України була одинокою політичною організацією, що стояла на перешкоді союзово-бандерівсько-мельниківської групи антисоборників затримати за собою стан монопольного посідання в УККА.

Інші 10 організацій, які також не брали участі в Х-ому Конгресі, не мали жодного впливу на його підготовку, бо відійшли від УККА ще на ІХ-ому Конгресі у 1966 році. В протидію УККА створили т. зв. Комітет Громадянської Єдності, «діяльність» якого зводилася до торгів з Екзекутивною УККА про кооптування до її складу відпоручників УРДП і ОУН-з. Але в міжчасі ОУН-мельниківців (ОДВУ) зрадила КГБ й повернулася до УККА, домовившись з бандерівцями про розподіл місць в його органах на Х-ому Конгресі й з домовленням не допустити до Екзекутиви СВУ.

Однак з «обсади» місць в органах УККА після Х-го Конгресу, щось не видно, щоб мельниківцям вдалося будьщо поважного досягнути. Та характеристичним лишається факт, що бандерівці затягнули до УККА «Троянського коня», який незабаром заговорить про «захалавні реалітети», що їх з великим трудом кілька років тому, при активній участі СВУ, було викурено з органів УККА. Відомо ж бо, що вся сучасна політика ОУН-м базується на «захалавщині» з УССР.

Перед Енеєм поставлена гігантська місія, яку можна досягнути тільки через тяжкі гігантські війни, у яких виступають у десятки разів сильніші вороги проти нього. Війна затяжна і вимагає нервової напруги, національних жертв і матеріальних витрат. Та Еней має досягнути обіцяну Латинську землю її побудувати “Град над городами”.

Більше того, віщий голос заповів йому:

“Всім світом буде управляти,
По всіх усядах воювати,
Поверне всіх собі під спід”.

Але це станеться, звичайно, тоді, як не буде “цілувати ноги чиеїсь постоло”.

Автор уклав в “Енеїду” Українську Національну Душу і серце, думки і почування, прагнення і дії, — і все це животворить Українським Національним Духом, войовничим козацько-батальним духом у перспекті свого місійного призначення.

І які ж очевидні і яскраві паралелізми Трої і Запорізької Січі, обіцяної Латинської землі і вільної багатирської Суверенної України, троянців і козаків, а також багато інших пов'язаних із ними тотожних прикмет і подій, що годі собі краще уявити, травестуючи античну поему у сучасну.

Чи не є геніяльним дороговказ і для нашого сучасного покоління, зокрема для нас, що знаходимося по різних країнах світу, як козаки пішли поза Україну після зруйнування Запорізької Січі чи після програних полтавських боїв під час Гетьмана Івана Мазепи.

Автор і про це згадує, як “Полтавську славили Шведчину”, про Сагайдачного, “як під Бандер'ю воювали” та багато інших славних і трагічних подій із історії України, хоч пише про Енея і троянців.

Ми нині на світових дорогах... І ті проблеми і шляхи боротьби, що Котляревський поставив в “Енеїді” для Енея і троянців, є для нас такі ж актуальні і конечні, як для нас писані. Особливо високо поставлений культ провідника Енея і троянсько-козацький мілітарний дух, який тепер заволікається “пацифічним” чорним мряковинням.

І передумуючи “Енеїду”, ми бачимо як багато є можливостей, які велетенські розкри-

ваються перед нами перспективи у вільних країнах світу, щоб сповнити своє призначення перед Україною, що поклато на нас Боже Провидіння. Але тільки не шляхом “поговоримо і про Україну у вільний час”, а щоб Україна стала культом нашого життя, а все інше тільки для допомоги їй.

Деякі наші безідейні літературні євнухи суто формально розглядають “Енеїду”, позбавляючи її українського козацького воюючого духу і національної душі, якими палко жив автор. І тоді для них “Енеїда” є гумористично-розваговий твір.

Як Еней, так і всі його троянці через усю поему ніде не прив’язані до буденної суєти чи матеріальних вигод чи невигод. Навпаки, їхній дух і вчинки є понад ними, бо вони покликані для вищого призначення. Буденщина тільки є для їхнього більшого чи меншого розпруження. Еней перейнятий своєю Місією, як духово-військовий провідник, а троянці беззастережно вірять йому і готові завжди згинуть на покликання свого провідника. І так діють всі ведучі нації, а не ті, які йдуть на повідці сильних пануючих націй.

Звичайно, для читачів із заячою душею й яловою думкою чи для тупих безідейних “модерністів” “Енеїда” є веселий гумористичний твір, читаючи який, можна “щиро” посміятися, що рот розсупониться аж до вух, та не такий у ній дух животворить, для якої Котляревський віддав найкращі свої молоді роки творчого життя, щоб узріли нащадки.

Дух чести і лицарства, войовничість і витривалість, щоб перемагати всіх ворогів своїх, вірність своєму провідникові, лишити по собі добрий слід, віддавши все своє життя для перемоги і слави своєї вітчизни — це головний лейтмотив “Енеїди”.

Під час підготовки двох побратимів, Низа й Евріала, до героїчного подвигу, останній говорить:

“Де общее добро в упадку,
Забудь отца, забудь і матку,
Лети повинність ісправлять;
Як ми Енею присягали,
Для його служби жизнь оддали,
Тепер не вільна в жизни мать”.

Не дивлячись на різноманітні назви богів і царів, їхніх слуг та всіх інших дієвих осіб, особливо звичайних вояків із різних місцевостей, але по характерах і вдачі, по їхніх діях, описах, а деяких навіть і назвах, зі всіма їхніми славни-

ми прикметами чи вадами, — це все живі земні типи різних часів України, зокрема часів 18-го століття, які діяли навколо автора, руйнуючи Україну чи завдавали і йому тяжких прикростей.

Особливо талановито і разом з тим так просто Котляревський відобразив інтриганів і хабарників, брехунів і лиходіїв, самодурів і паразитів, обманщиків і пияк у московсько-кріпачкій імперії, які як скажені вовки озгризали Україну, затягаючи тугіше петлю кріпачко-окупаційної неволі.

В образі Зевеса можна легко розпізнати самодура, хабарника, п’яницю-розпутника і таку ж його систему Олімпу із його підлеглими. А щоб відвести від себе царську поліційну напасть, то Котляревський подає Зевеса то прихильним, то ворожим до Енея.

Цей тип нагадує нам Потьомкіних, Безборотьків та інших глашатаїв “московської тюрми народів”.

Тут і пліткарка-брехуха Юнона, яка своїми інтригами через усю поему підбурює ворогів проти Енея і троянців, бо вона:

“Енея не любила страх;
Давно вона уже хотіла
Його щоб душка полетіла
К чортам, і щоб і дух не пах”.

До цієї хабарницької системи належала і бридка, зашмаркана, стара баба Сивилла, яка водила Енея до пекла на побачення із батьком Анхизом.

А також стара яга Цибелла, “що матір’ю була богів”, була ласа на хабарництво. Її умовляла Венера, щоб Цибелла просила Зевеса боронити Енея.

Сюди належать також Нептун, Еол, “судді, підсудки, писарі, які поправді не судили та тільки грошики лупили і одбирали хабарі”.

Всіх цих великих і малих грішників та багато інших брехунів і лиходіїв автор помістив у пекло на великі муки не тільки, щоб каралися за свої злочинства, але щоб цим профілактичним способом застерегти від вад підрастаюче покоління, направляючи їх на моральне оздоровлення.

А такі, як кохана Енея цариця Дидона — “дуже гарна та моторна”, цар Латин — старосвітський пацифіст із своєю клятою дружиною Аматою і пустенькою, але гарненькою донькою Лависою, до якої залицявся Еней, та інші подібні до них — це звичайні собі провінційні дідичі 18-го століття, які були байдужні до ук-

раїнського патріотизму, бо вони мали відповідні царські привілеї, як тепер їх мають українські москофіли-комуністи — зрадники України.

Через усю поему Венера виступає із позитивним впливом, обороняючи Енея всюди, а зокрема перед Зевесом, бо Еней:

“І мамою Венеру звав;
І що його покійний дядько,
Парис, Пріямове дитятко,
Путивочку Венері дав”.

Якщо царьок Турн нагадує нам отаманчикаруїтника, на зразок полтавського полковника Мартина Пушкаря чи Якова Барабаша, які збунтувалися були проти Гетьмана Івана Виговського та інших подібних їм, то образи Евандра і Палланта є позитивними діячами, які вірно допомагали Енеєві і всьому троянському війську, як союзники, щоб досягнути мету.

На особливу увагу заслуговують звичайні козаки, але вірні патріоти-лицарі, по вдачі і характеру троянці: “Силач козак лицаркуватий”, років 19 — Евріал і його земляк Низ.

Під час того, як троянці були обложені воюючими Турновими військами у фортеці, а Еней ще не підоспів із Паллантовим військом, Евріал і з Низом вартували на головних вежах. Під час розмов Низ сказав Евріалові, що думає пробратися вночі до Турнових військ і завдати їм страху. І цим самим і:

“Перед Енеєм заслужиться,
І сотню посадить на ніж”.

На це рішення одразу пристає Евріал, але його відговорює Низ, бо в Евріала є стара мати, а Низові байдуже, бо він сирота. Та Евріал не може навіть собі уявити, щоб він не пішов разом із своїм побратимом на таке патріотичне діло.

Після варті вони сказали про свій намір Іулові, як провіднику троянців, що був заступником, і разом із тим і син-наслідник Енея. Троянці радо привітали їхнє рішення. Тут же Іул сказав рацію, подарив Низові свій палаш, що звався “побідник”, а

“Для милого Евріала
Не пожалів того кінджала,
Що батько у Дидони вкрав”.

Іул також присягнув допильнувати Евріала матір, який сказав:

“На смерть несеш за нас живіт,
Твоїм будь братом не стижуся

І неню заступать кленуся,
Тебе собою заплачу”.

Пробравшись уночі до “Рутульського стану”, коли ті спали, вони кинулися у шалі ворогам пускати кров... Безстрашний Низ не жаліє рутульського поріддя...

Він Раменту “головку буйною відтяв”.

“А після Рамових він воїв
По одному всіх подушив”.

Самому Рамові “макітру одділив від плеч”. Коли Серрін спав у своїм наметі після смачної вечері, то:

“Низ шаблею мазнув по пупу,
Зад з головою сплющив в купу,
Що із Серрана вийшов рак;
Бо голова між ніг впелася,
А задня вгору піднялася;
Умер фігурно неборак!”

Звичайно, для наших сентиментальних гуманістів, воліють любити ворогів своїх, це просто “садизм”. Вони воліють бути рабом пана або десь так підленько хитро-мудро присмокта-тися до чужої волі. Такі читачі навмисне обминають ці і подібні рядки, щоб їх не помічати.

А проте це є мілітарний принцип Котляревського, який подає Евріала і Низа, як Національних Героїв. І чесний читач, безсумніву, стоїть по стороні автора, не жаліючи ворожого поріддя.

Якби це тепер жив Котляревський в Америці, то скажені “пацифісти”, очевидно, мітингували б коло його будинку, як тепер вони мітингують у Вашингтоні коло Білого Дому проти Президента Ніксона за В’єтнамську війну. Більше того, такі американські сенатори, як Кенеді, воліють навіть пересилати американську кров для північних в’єтнамців, які безпощадно вбивають американців.

А так як це було в минулому, то слава Божу, що вони у Котляревському цього не помічають. А також за ухвалою ЮНЕСКО вирішено святкувати 200 років від дня народження Івана Котляревського, як великого гуманіста світу.

А певно, що Котляревський був світовим гуманістом і завжди респектував чесноти і совість, але тільки не шахраїв.

Котляревський всюди заступає нещадну боротьбу проти ворога. Все підлягає єдиній меті: вжити всіх засобів, щоб перемогти ворога і запанувати. Та і як інакше можна поступити, коли від цього залежить воля і слава вітчизни.

Так наші смілії вояки
Тут мовча проливали кров;
Од ней краснілися, мов раки,
За честь і к князю за любов.
Любов к отчизні де героїть,
Там сила вража не устоїть,
Там грудь сильніша від гармат,
Там жизнь — алтин, а смерть — копійка,
Там лицар — всякий парубійка,
Козак там чортові не брат”.

(Підкреслення наше).

На світанку вони вже вибралися із ворожого табору, як саме в цей час ішов їм назустріч латинський полк з долини.

“Біда! Як нашим увільнуть”.

Вони кинулися тікати в ліс, а латинці за ними. Впіймали Евріала, “Як Низ на вербу збирався”.

Сульмон знущається над Евріалом. Низ не витримує мук побратима і кидає булатний спис із верби і пробиває серце Сульмонові. А потім пускає стрілу Тагові в скроні. Два ворожі провідники гинуть.

“Узрівши Низ труп Евріала,
Від ярости осатанів”.

Він зіскочив із верби, підбіг аж до Волсента, прокошуючи мечем дорогу, і, схопивши його за чуба,

“Меч в серце засадив другою”.

Звичайно, тут же на місці від ворожої зброї згинув і Низ.

Ми навели спеціально цей епізод лицарів Низа й Евріала, який є дуже повчальний своїм героїзмом. Вони не піддалися в оточенні і не каюлися, а навпаки, бридилися ворогами. Вони знали тільки одне — ворог має згинутися від їхньої зброї. А побратимство Низа виявилось просто в геніальній самопожертві, у якого козацька честь поставлена вище власного життя.

При всіх віках і проти різних ворогів ніколи не може бути примирення. Як каже автор: **“Козак там чортові не брат”.**

Тут Низ не просто гине, але ще й кількох убиває ворогів перед своєю загибеллю.

Так два лицарі вчиняють такий страх і переполох для ворогів, так ніби там діє не два троянці, а ціла сотня.

Від таких Національних Героїв, як Низ і Евріал, ворога паралізує зневіра і паніка... І такі герої, як Низ і Евріал є характерними для

українців у славних подіях історії України. Але автор назвав їх не троянського походження тільки тому, щоб не накликати на себе нападу хахлацьких пацифістів, що він, мовляв, змалював українців кровожадними, як Шевченкові закидали за “Гайдамаки”.

Національна честь і почуття любови до Вітчизни — є всюди безсмертною ведучою ідеєю Енея і троянців.

Котляревський високо підійняв культ війни і вчив, що без збройної сили ніяка вітчизна не втримається.

Це добре пам’ятали і наші земляки-військовики у 1917 році, скликаючи три військові з’їзди, щоб створити Українські Збройні Сили для виборення і безпеки Самостійної України, а збаламучені соціалісти-комуністи, типу Винниченка, розганяли їх і розпускали ними створені військові формації там, де їм це вдавалося, бо одні з них вірили в інтернаціональне братерство, а інші були просто москофіли. Ще й досі є деякі хахли, зачумлені винниченківським соціалізмом, що свідомо чи несвідомо тягнуть Україну до “общаво масковскаво кателка”.

Дізнавшись про смерть Евріала, його мати не падає в сентиментальний розпач, плачучи; а навпаки, вона просто шаленіє із пімсти до ворога:

“Ох! Чом не звір я, чом не львиця?
Чом не скажена я вовчиця,
Щоб мні Рутульців розідрать:
Щоб серце вирвать з требухою,
Умазать морду їх мазкою”.

(Підкреслення наше).

Тут дійсно чується войовничий дух українко-козачки, а не ідилічна гуманність, якої тільки й шукають у Котляревського критики із заечим пером, зате із тупою братоненависною злобою, що сміють підіймати відкрито проти ворогів культ воюючого духу, бо це ж не гуманно.

Ми думаємо, що мати Евріала прокляла б їх за малодушність до героїчних вчинків Евріала і примирення до ворога.

На наше здивування майже всі українські критики обминають цей мілітарний, баталічний жанр “Енеїди”, у якій і є основний войовничий козацький лейтмотив.

Але “Енеїда” все ж мала такий надзвичайний мілітарний вплив на деяку українську молодість, що навіть один із старшин УПА мав своє військове ім’я — **Еней**.

Іван Котляревський перший у свою “Енеїду” стягнув всю свіжість, кольорит і багатство живої української мови. Це мова, якою говорила вся Українська Нація, не залежно від стану чи кляси, культу віроісповідування чи місцевості. Це мова особливої краси українського співучого села, і спеціальна м’якість полтавської вимови та чудових зворотів.

“Енеїда” Котляревського — це власне перша поетична енциклопедія української етнографії. Це перший поетичний енциклопедичний словник української мови зі всіма його синонімами і омонімами, антонімами і кольоритними нюансами у всій його різнобарвності.

Автор черпав цю живу прекрасну мову безпосередньо із села під час різних трудових і розвагових ситуацій, як серед молоді, так і серед старших, а також і серед різних офіційних корупційних установ кріпацько-невільницької системи.

Поет особливу вагу і ширу, братерську любов виявив до гнаних й експлуатованих селян.

А яка тут краса художніх засобів і спеціальних українських виразів, народних і автором створених приказок, зворотів і прислів’їв, епітетів і метафор, синонімічних нюансів і паралелізмів, і взагалі оригінальних українських емоційно-соковитих троп.

Ми чуємо в “Енеїді” пахощі України.

А що вже докладний опис українських звичаїв і побуту, різноманітних видів обрядовості і певних ритуалів, українських страв і зіллевої медицини, то так привабливо і живо змальовано, що годі й казати.

Це також одна із захоплюючих прикрас “Енеїди”, що український читач і чужинець усіх поколінь читає її із надзвичайним захопленням. Ось тому то вона завжди була, є і буде свіжою і цікавою для всіх віків Української Нації. Ось тому то вона і перекладається в інші чужі мови.

“Енеїда” Котляревського стала основою української літературної мови, з якої росли наступні поети.

Властиво після “Слова о полку Ігоревім”, різних козацьких Дум і Літописів, з якими “Енеїда” духово й ідейно споріднена, а також і по характеру наświetлення проблем, Іван Котляревський був останнім стовпом, що замикав довгий літературний міст з попередніх віків. І разом із тим він був першим творцем і стовпом Нової Української літератури, якого творчість дихну-

ла свіжим повітрям, заговорила живою українською мовою, красою фольклору і стряснула новими різними історичними подіями, воскресачи і минулу славу України у ній.

Ах, Боже мій, що за прекрасний і життєрадісний гумор в “Енеїді”, який інколи сягає і до сатири, що здоровішого годі собі уявити серед батальних жанрів. Це власне **перша військово-гумористична поема** у соковитій українській мові всіх прошарків Української Нації, яка й досі є неперевершеною жодним поетом у цьому сенсі. Це просто геніальний батально-гумористичний поетичний твір, який також убрав у себе усю красу і барвистість української народної творчості.

Автор глибоко відчув козацько-гумористичну натуру, яка була природня і його козацькій вдачі. І тому вона невимушено, але разом із тим так просто і геніально відбиває гумористичну особливість і вдачу Української Нації. Тут власне сполучується: доброта і хоробрість, щирість і буйність, гумор і героїзм, співучість і войовничість Української Нації.

Здоровий гумор — це один із найкращих способів для урівноваження душі, чи то під час жахливих військових подій, коли всюди смерть стрибає, як навіжена, чи під час надзвичайних судових процесів, особливо у комуністичних тоталітарно-деспотичних країнах, зокрема в сучасній московській кривавій імперії, коли смерть все чигає за плечима, чи під час підпілля, несподіваної чи звичайної ворожої облоги, чи навіть у звичайному житті нещасливих випадків, хвилюючих ситуацій, коли пересихає в роті, дріжать уста... І гнаний чи винний розгублюється, то гумор є наймогутніший засіб для розпруження, заспокоєння урівноваження душі і серця, спокійного здорового розсудку, особливо в критичних ситуаціях у строго обмеженому часі. Гумор не дає себе зрадити при зустрічі з ворогом у небезпечних надзвичайних обставинах. І власне цей гумор часто-густо рятує ситуацію, коли гнаний чи переслідуваний стає переможцем. Але коли вже гине, то не так, як заєць, а по-геройськи, як Низ із Евріалом, що кілька ворогів гине із ними.

Тут мені пригадався український партизанський ватажок Максим Глиба, який завдавав великого жаху комуністам на Київщині аж до осені 1927 року, коли його підступом схоплено.

Був йому показовий суд, куди зігнали селян із кількох сіл. Приїхала окружна сесія суду

судити партизанського провідника Максима Глибу. Але він себе вів так вільно, як ніби не його судили, а він судив, як він казав, “комуністичну шушваль” і “слимакових свідків”.

Селяни сиділи, як наелектризовані і переживали за нього більше, як він сам за себе. На них діяла судова пропагандивна психоза, але Глиба усміхався, хоч всі чули промову і вимоги прокурора — “розстріляти!”. І, звичайно, ніхто не сумнівався, що суд схвалить цей вирок.

І тут же у залі сільського клубу сиділа і його дружина Настя із 3-річним сином.

Нарешті суддя запитав п. Глибу, яке його останнє прохання перед вироком.

Побратим Глиба підвівся спокійно, оглянув повну залю селян, серед яких були майже всі його знайомі і з затаєним напруженим диханням чекали, що він скаже, усміхнувся до них, а потім повернувся до суддів і голосно, але з такою гумористичною насмішкою сказав:

— Знаєте що, поцілуйте мене в с-р-ку!...

Заля пирскнула усміхом. Побратим Глиба просто змів страх із селянських душ. І з трагедії суд перетворився на комедію.

Треба було мати надзвичайну внутрішню силу волі, щоб прогнати ворожий страх, урівноважитися і поглумитися над ворогом.

І в цьому випадку гумор став першим засобом, щоб спокійно запанувати над собою. Але для цього потрібна також добра вправа з гумором.

Та прецінь глузування із ворогів чи із смерти це було звичайною річчю для українського козацтва. І цю погорду до смерти талановито відбив і Котляревський у своїй військовій поемі “Енеїда”.

Отже, “Енеїда” — це перший гумористичний батальний жанр взагалі в історії української поетичної літератури, який і донині ніхто не зміг перевершити своєю впливовістю.

Очевидно, що це має значення, що автор був довший час на військовій службі і добре знав військове мистецтво. Але головне є те, що автор любив військову штуку і мав у ній замилювання, і тому він із таким широким темпераментом і захопленням розгортає войовничу батальну подію “Енеїди”, що читачі так захоплюються нею.

Котляревський був учасником також двох великих воєн, а саме: російсько-турецької (1787-1791) і брав активну участь проти напо-

леонівської навали 1812 року зі своїм спеціально сформованим Українським Козацьким полком, яким дійшов аж до Дрездена.

Як бачимо, у Котляревського палко відкликався козацький войовничий дух, батальна кров козака. А до того ще свіжа була слава зруйнованої Запорізької Січі.

Стара Запорізька Січ була знищена ще 1709 року. Потім царський уряд дозволив повернутися в Україну мандруючому козацтву, як троянцям, і заснувати Нову Запорізьку Січ 1734 року на ріці Підпільній, недалеко села Покровське, Дніпропетровської області.

А 1775 року за наказом скаженої суки Катерини II московський шайтан Потьомкін цілком зруйнував Нову Запорізьку Січ, а останнього кошового Петра Калнишевського заслали на муки у соловецьку тюрму, над яким там люто знущалися 25 років, де він і помер славної пам'яті у 1803 році, на 113 році свого страдницького життя. Народився він приблизно 1690 року.

І в цей час жив автор “Енеїди” і знав про страшні муки побратима Калнишевського. Треба уміти відчувати як тяжко переживав Котляревський жахливі муки Калнишевського, з яким пов'язана решта слави Запорізької Січі.

Властиво Котляревському було 4 роки, як руйнувалася Нова Козацька Січ. І тому слава Запорізької Січі ще була свіжою славою, яка непокоїла автора “Енеїди”. І не раз він відвідував славні місця Старої і Нової Запорізької Січі і палке його козацьке серце тужило за ними.

Це власне і була та Троя на Дніпрі, яка втворювала у його душі вічну любов до козацького лицарства, що не давала йому спокою усе життя і надихала батальну поему “Енеїду”.

І хоч тема і сюжет мали античний характер Вергілія, але по суті автор уклав їй українську душу і серце, козацьку войовничість і гумор.

В “Енеїді” пульсує вічний дух войовничої України, багатирська сила княжої раті, гетьмансько-козацьке лицарство і слава, військовий дух боротьби за Вітчизну — Самостійну Україну, і що проти сильніших ворогів завжди не тільки можна встоятися при власній Національній місії, але й перемогти їх. І це яскраво автор змалював у провідній військовій постаті Енея, називаючи його Гетьманом.

Але всі національні сили мають бути розставлені по покликанню і по здібностях, все на своєму місці. А не так, як це було в латинсько-му війську, що:

“К війні хватались, поспішались,
І самі о світі не знались,
І все робили назворот;
Що стріють треба, те ламали,
Що треба кинуть, те ховали,
Що класть в кишеню, клали в рот”.

Еней, власне, знав цю військову штуку, як професійний військовий провідник, жив військовою боротьбою, як звичайною закономірною подією, як капітан, який звик у морі плавати, чи як козаки, що звикли на чайках аж до Босфору діставатися і жакати турків по той бік Чорного моря.

Еней, як і його троянці, не зневірялися, що втратили рідну Трою. Вони також знають, що чим ближче до мети перемоги, тим тяжча і небезпечніша боротьба і вони до цього є притовлені.

Котляревський палко любив свою прекрасну войовничу козацьку Україну. Більше того, він був у зв'язку з українськими декабристами, і тільки певний випадок урятував його від арешту.

Всюди панує здоровий войовничий дух Енея, і тому він всіх перемагає ворогів своїх, здобуває обіцяну Латинську землю, щоб побудувати славне місто Рим і могутню державу відповідно до свого призначення.

(Драматична творчість І. Котляревського буде подана в наступному числі).

КОРОТКІ ВИСЛОВИ

“Проблеми національно-революційної боротьби? Це вічні три основні:

Перша — яку Правду хоче здійснити та боротьба, яку ідею з абстрактно-невидимого втілити в конкретно-видиме?

Друга — яким шляхом, сконцентрована в думці, стає ідея явищем реального життя?

Третя — хто, які люди, яким духом одержимі, — ту Правду зреалізувати здолають? Якого характеру, з якого металу, на яким вогні кути мають бути душі тих небагатьох “ізбраних” з багатьох “званих”, які очолюють визвольну боротьбу?”

(Д-р Д. Донцов — “Власні традиції, не “московська отрута”. (Замість передмови із збірки “Московська отрута”).

“Національні первні були, є і завжди будуть ведучими у боротьбі за державну суверенність кожного народу і нації при всіх часах, соціально-політичних укладах і державних устроях”.
(“Фатум України”)

Тарас Шевченко

НА ВІЧНУ ПАМ'ЯТЬ КОТЛЯРЕВСЬКОМУ (Уривок)

Недавно, недавно у нас в Україні
Старий Котляревський отак щебетав;
Замовк неборака, сиротами кинув
І гори і море, де вперше витав,
Де ватагу пройдисвіта
Водив за собою, —
Все осталося, все сумує,
Як руїни Трої.
Все сумує, — тільки слава
Сонцем засіяла;
Не вмере кобзар, бо на віки
Його привітала.
Будеш, батьку, панувати,
Поки живуть люди;
Поки сонце з неба сяє,
Тебе не забудуть!

Праведная душе! Прийми ж мою мову,
Не мудру та ширу, — прийми, привітай!
Не кинь сиротою, як кинув діброви,
Прилини до мене хоч на одне слово
Та про Україну мені заспівай!
Нехай усміхнеться душа на чужині,
Хоч раз усміхнеться, дивлячись, як ти
Всю славу козацьку, за словом єдиним,
Переніс в убогу хату сироти.
Прилинь, сизий орле, бо я одинокий
Сирота на світі, в чужому краю.

Увага!

Увага!

Ще маємо обмежену кількість видання
Спілки Визволення України під назвою
ПРАВДИВЕ ЗНАЧЕННЯ СОВЕТСЬКОГО
ТЕРМІНУ “УКРАЇНА”

(з резюме в англійській мові)

Автор проф. Р. Смаль-Стоцький

Сьогодні вже покійний, відомий український вчений проф. Р. Смаль-Стоцький, Президент Головної Ради Наук Товариств ім. Т. Г. Шевченка, присвятив свою наукову розвідку з'ясуванню московського сисматичного ошукаництва, що відноситься до підсоветської України.

На підставі наукових дослідів він доводить, що червоні московські імперіялісти назву нашої Батьківщини-України вживають не в розумінні державницьких аспірацій українського народу, а як провінцію Росії, застосовуючи для цього різних словесних трюків аби привчити до цього і український народ і чужинецький світ.

Брошура має 50 сторінок, великої вісімки. Ціна з пересилкою 1 дол. — Замовлення слати на адресу:
A. L. U. (S. V. U.) INC., P.O. Box 38, Greenpoint Station
Brooklyn, N. Y. 11222, U.S.A.

ХТО ТАКИЙ К. ТУРКАЛО?

Вельмишановний Пане Редакторе!

В зв'язку з поновними провокаціями К. Туркала в справі СВУ-СУМ, які були поміщені в журналі «Нові Дні» за жовтень, листопад і грудень 1969 року, надсилаю Вам цього листа.

Щодо особи нині вже покійного редактора й видавця згаданого журналу п. П. Волиняка, який залюбки відступав його сторінки для паплюження п. К. Туркалом СВУ й СУМ-у (таке паплюження відбувалося систематично до кожної відзначуваної дати!), то вважаю, що слід би цьому редакторові присвятити окрему розвідку, а я лише зачитую тут його дитирамби на честь Леніна, які він йому присвятив в журналі, на сторінках яких паплюжить СВУ-СУМ. В «Нових Днях» за листопад 1969 року на стор. 16-ій, полемізуючи з канадійськими комуністами П. Волиняк пише:

«Та порівняно з Вами він людина велика, культурна, розумна й чесна. Він принаймні говорив виразно те, чого він хотів. І намагався робити те, що говорив. Саме те, чого Вам бракує. І якби були послухали Леніна й не передали влади Сталінові, то було б воно все по-іншому».

Прошу не відмовити мені, бувшому членові СУМ-у з України й кол. студентові Київського Інженеро-Меліоративного Інституту, що відбув 5 років заслання за приналежність до СУМ-у, вмістити цей лист у Вашому журналі.

З 1924 року я мешкав в м. Києві. Потім, після відбуття заслання й 2-ох років на «вільному» засланні в Казахстані, я в 1939 році, після ежовщини, приїхав знов в Україну й часто бував у Києві.

Під час мого перебування в Києві ще в 20-их роках я зустрічав багато людей, про яких українська преса згадує на еміграції, бачив багато подій в т. ч. і чув літературну дискусію, що провадилася Хвильовим.

Знаю також особисто п. інж. К. Туркала, бо як студент Меліоративного інституту я слухав його лекції, але він не був професором, як пише про себе, а лектором, викладаючи хемію й лабораторні вправи.

Тому, що я брав активну участь у підпільній праці СУМ, то ще тоді цікавився нашим суспільним і літературним життям на Батьківщині, а тепер я з цікавістю стежу за дискусією про «хви-

льовизм», що відбувається тут на чужині, а також за всіма матеріалами, що з'являються в українській пресі про СВУ і СУМ в Україні.

Як учасник подій 20-их років, я можу посвідчити, що в Україні не було жадного руху «хвильовистів», навіть ніхто на Батьківщині не вживав слова «Хвильовизм». Почув цей термін я вперше на еміграції в «Українських Вістях», газеті, що видає УРДП. Так само про те, що за Хвильовим «йшла» українська молодь, я теж вперше почув тут на чужині, теж, читаючи «Українські Вісті».

Сам Хвильовий в своїх промовах, а я часто чув на зборах письменників в Києві в 1924 році, де він виступав здається тоді, як делегат письменницького комуністичного об'єднання «Гарт», дійсно говорив про те, що українська література мусить іти самостійним шляхом, а не наслідуючи російську, але тут же з притиском наголошував, що Україна може мати розвиток лише під проводом комуністичної партії і в складі СРСР і сам себе називав «чекістом революції». На цих зборах він також дуже картав укапістів і боротьбістів, яких багато було в об'єднанні селянських письменників «Плуг».

Я думаю, що було б добре, коли б Ваше видавництво, за порадою пана А. Гудовського дійсно видало деякі твори Хвильового, тоді б усім стало ясно, що він був запеклий комуніст і проти відриву України від Росії, проти її самостійності і брехня про Хвильового, що її розоповсюджують колишні советські активісти, для всіх стане наочною.

Так, наприклад, в «Московських Задрипанках» Хвильовий наголошував, що, кажучи про відрив української літератури від російської, «не треба плутати нашого політичного союзу з літературою». Тут мається на увазі союз з Москвою.

В «Апологетах писаризму», підзаголовок «Дайош пролетаріят», він писав, що українізація є не лише результат волі української нації, але «...це єдиний вихід пролетаріату заволідувати культурним рухом». Як відомо, компартія ж була «авангардом пролетаріату». Хвильовий виступав проти НЕП-у, а за продовження доби воєнного комунізму й підкреслював гасло «геть від Москви» в літературі, від Москви непівської. Проти «революції» Москви, що мала «здобутки Жовтня», він ніколи не виступав. Також треба

було б видати його статтю під час процесу СВУ в «Харківському пролетарі», де він з одного боку хотів себе з СВУ пов'язати, а з другого боку обляяв всіх хто прагнув самостійної України, особливо Петлюрівщину. Також треба було б перевидати і збірку Хвильового «Молоді шахтарі», де Хвильовий вже перед самогубством переставився на Сталінські позиції і вихваляв стахановщину й ліквідацію українського селянства під час колективізації, лаяв «шкідників соціалістичного будівництва» і закликав йти по тих дорогах, що ведуть до комунізму.

Треба Вам виконати прохання п. А. Гудовського і перевидати ту статтю Хвильового, де він в 1930 році, критикує письменника Шкурупія за його «зоологічний шовінізм» і називав українських націоналістів і Петлюру «багном» і «націоналістичною наволоччю».

Хрущов вже реабілітував найкращого друга Хвильового, **комуніста Досвітнього**, що писав разом з Хвильовим, прийде час, буде реабілітований і Хвильовий за те, що він так гостро виступав проти українських самостійників і лаяв їх не гірше, ніж лає «українських буржуазних націоналістів» і Підгорний, секретар ЦК КПУ і сам Хрущов.

Між іншим проф. М. Зеров, якого я теж знав, не є «жертва СВУ», як писав п. А. Гудовський в своїй статті «СВУ ч. 2», а на процесі був свідком від «прокуратури УССР», але їх надій, як свідок, обвинувачення не виправдав, був заарештований десь 1934 року, цілком по іншій справі, мітичної «групи терористів», за що й був на засланні, а не в справі СВУ.

Такі неточності показують взагалі брехливість «хвильовистів» і їх бажання представити все, що не є попутниками комунізму в цілком фальшивому світлі, особливо активних борців за українську державність, антикомуністів.

В 20-их роках довелося мені в студентському гуртожитку кол. Михайлівського Монастиря в Києві зустрітися із п. Багряним. Здається, він до гуртожитку приходив як гість. Він ходив там від кімнати до кімнати, читав якісь свої вірші і вів дискусії про те, що «Бога видумали попи» і всі його висловлювання тоді були дуже комуністичні. Чи був він членом комуністичної партії, я не знаю, але чув, що він був слухачем робітничого факультету, т. зв. робфаку, якогось Київського інституту (а не студентом, як тут пишуть про нього), а всім, хто жив в підсоветській Україні, відомо, що туди посилали більш за все комуністів, членів партії, менше комсомоль-

ців, і в окремих випадках, заслужених советських колопартійних активістів. Поет, тоді початківець, Іван Багряний, мав гостро антирелігійну і прокомуністичну лінію. Про це свідчать і такі його вірші, як «Маяк» і особливо «Марш дитячих комун», що були надруковані в журналі київської «Пролетарської правди», в «Глобусі» за 1927 рік. Ось цей вірш треба було б також передквати для членів УНРади, щоб вони пізнали правдиве обличчя, бувшого «Віце-Президента УНР в екзилі».

Як учасник підпільного СУМ-у на Україні, я також можу посвідчити, що підпільної праці крім СВУ і СУМ-у на Батьківщині не було. В ті часи ціла боротьба українського народу йшла в Україні лише по лінії СВУ і СУМ-у, бо решта українських сил навіть і акад. М. С. Грушевський пішли на службу большевизмові, з ним співпрацювали і вже тоді в співпраці з українськими комуністами поборювали СВУ і СУМ і наші ідеї, поборювали ще в Україні. Коли я читав «спогади» мого колишнього лектора інженера п. К. Туркала, то я, як і багато інших, зрозумів, що та боротьба проти СВУ і СУМ-у, разом з п. Туркалом і такими, як і він, з України прийшла і на еміграцію. Особливо огидно, що п. Туркало послугується, як це вже з'ясовано в українській пресі, брехнею і наклепами з єдиною метою принизити СВУ й СУМ і спалювати провідних осіб з СВУ й СУМ-у. Цю мету була поставила собі на Харківському Процесі СВУ й СУМ-у Москва, КПБУ і ГПУ. Але вони її не досягнули. Навпаки, ідеї СВУ й СУМ-у, після процесу, ще більш поширилися серед українського народу.

Хто такий п. інженер К. Туркало в політичному розумінні, яку роль він відіграє, як очорнювач СВУ-СУМ-у й на чий млин тече його вода? Із «спогадів» самого п. К. Туркала видно, що він не був членом СВУ, а заарештований був, як він сам писав, в справі «Іпарану», напівлегальної організації кількох знавців в Інституті Наукової Мови в ВУАН, де обмірковувалися, як зазначає в своїх спогадах сам п. Туркало, найдоцільніші методи в роботі Інституту, поточні справи, тощо. Це була, як пише п. Туркало, «Інститутська нарада активу». Цілком не політична організація. Тому й не дивно, що п. інж. К. Туркало про СВУ і СУМ нічого не знав і не знає, але дивно, чому він це своє незнання замінює зухвалою брехнею? Про це вже відмічала і п. Наталя Павлушкова і покійна п. Людмила Івченко в своїх статтях, обурені п. К. Туркалом, читачі журналу «Нові Дні»,

що появляється в Канаді. Про ці листи обурених брехнею п. К. Туркала громадян писав у «Нових Днях» і їх редактор П. Волиняк. Той самий, який в редакційній передмові до перших спогадів п. Н. Павлушкової «Мое слово про СВУ й СУМ» теж в «Нових Днях» писав, що спогади п. Павлушкової мають надзвичайну вартість, бо на чужині лише вона, що найближче стояла до С. Єфремова, В. Дурдуківського і М. Павлушкова, пише, що бачила на власні очі й чула на власні вуха. А тепер П. Волиняк захищає брехню К. Туркала, бо вона сприяє його листуванню з «сестрою» Колосовою в УССР.

Пані Людмила Івченко, у відповідь на перші спогади К. Туркала, писала, що вона не думає, що п. Туркало є агент ГПУ, але вона підкреслила в своїй статті, що була надрукована теж в «Нових Днях», що він пише про те, чого не знає і своїм очорнюванням СВУ й осіб з СВУ, робить те, чого не досягнуло ГПУ в свій час: спаплюжити ці організації і їх провідних осіб. Звичайно, що спаплюжити СВУ й СУМ та їх керівників, що означає паплюження цілого періоду історії української боротьби проти московського імперіялізму й комунізму в Україні, К. Туркалові не вдалося й не вдасться, бо живуть ще живі учасники тієї боротьби.

К. Туркало своїми «Спогадами» компромітує лише самого себе, і він це знає, але цей свій злочин поглиблює далі. Лише кидається в очі кожному, що ця «робота» п. інж. Туркала без жадного сумніву йде на користь ворогам України. І жадні вигуки п. інж. К. Туркала, «що він пише і буде писати правду», не можуть затерти його брехні, бо за кожною його брехнею в українській пресі йде спростування і треба сподіватися, щ отак буде й далі.

Так само, як і пані Людмила Івченко, я теж не думаю, що п. інж. К. Туркало був агентом ГПУ. Але зміст писань п. К. Туркала і його власні оповідання в українській пресі, що торкаються його персонально, дають підстави ствердити, що він був добрим помічником ГПУ в справі СВУ й СУМ-у. Кожен, хто був в лабетах ГПУ-НКВД, був ув'язнений за «контрреволюцію», підпишеться під статтею п. О. Кейса в «Місії України» ч. 3 (12) за 1961 рік обома руками. Ті пільги, ті умови ув'язнення, як у першорядному готелі, навіть з квітами на столі і з вибором страв до снідання, обідів, підвечірків і вечер, подорожі ув'язненого п. інж. К. Туркала разом з слідчим по Харкові і до лікаря, дозвіл ГПУ читати п. Туркалові цілу справу СВУ-СУМ-у з таємними ма-

теріялами і одночасно його цілком непомітна ролля на процесі, — можуть викликати лише одну думку. Таке нечуване ставлення ГПУ до політичного в'язня «контр-революціонера», кол. члена Центральної Ради, може бути тільки в одному випадку, платня ГПУ за надзвичайні послуги їм в'язня К. Туркала в слідстві по справі СВУ і СУМ-у, бо такі надзвичайні пільги перевищують всі трохи покращені умови, які ГПУ дало призначеним особам на процес коротко перед самим процесом.

Але можливо, що п. інж. К. Туркало і ці свої умови ув'язнення з квітами теж вифантазував, як і багато іншого в своїх спогадах? Крім цих двох можливостей, інших немає. Політичне обличчя п. інж. К. Туркала з'ясовує і одне його зухвале пробольшевицьке твердження в його «спогадах», що були надруковані в «Нових Днях» вкінці 1961 року в Канаді.

Там він твердить, що большевицькі загони під час доби воєнного комунізму **забирали у селян «лишки» хліба**. Грабіжництво українських селян, коли спеціальні «прод-отряди» забирали і печений хліб у селянських родин, називали «із'ятієм ізлішків», тільки комуністичні посіпаки на чолі з Леніном. І це теж твердить політичний емігрант «антикомуніст» інж. Туркало?

Політична біографія п. інж. Туркала, з його ж таки слів, теж викликає різні думки. Не встигла ще закінчитися боротьба УНР проти большевицького напасника, на теренах України, як п. інж. К. Туркало, член Центральної Ради вже в 1921 році опинився **викладачем в... школі червоних старшин в Києві**. Просто пересів з культурно-освітньої управи Генерального Штабу Армії УНР, де він був в 1919-20 рр., до школи «красних командирів». В самий розпал повстання антибольшевицького руху на Україні, був заарештований ЧЕКА (взятий із школи червоних старшин) і... випущений в тих умовах на волю.

З процесу СВУ, звільнений з судової залі, негайно по отриманні умовного 3-річного вироку, хоча, як він сам пише, і признався в усьому, що від нього вимагав слідчий, тобто в усіх «гріхах» ним «не содіяних».

Так само вийшов на волю і в 1931 році після 3-го арешту.

З 1939 року й до самої війни він жив у м. Києві, де його всі знали «нелегально». Про це писала Редакція «Українського Самостійника» зі слів самого п. К. Туркала в квітневій числі за 1961 рік.

ЧИ Є ВОРОЖА МОВА?

Якось у пресі появилася допис, здається під такою ж назвою: **“Чи є ворожа мова?”**, чи під іншою назвою, я не певна, але автор розвивав у ній думку, що немає “ворожої мови”.

Допис був, головним чином, про московську мову.

Автор, очевидно, українець, але викладач московської мови і літератури при якомусь американському каледжі чи університеті.

Автор намагався довести, що ніколи не було, не є і не може бути ворожої мови, а хто твердить протилежне, то це, мовляв, особи недалекі й поверхові — “ура-патріоти”, і вважати московську мову, як “ворожу мову”, яку він викладає, це просто безглуздя, чи як автор висловився — “абсурд”.

Я заступаю протилежну думку до поглядів вищезгаданого автора, хоч він своєю претенсійністю і зухвалістю замазав нам дорогу своїм “ура-патріотством” і “абсурдом”.

Я вважаю, що автор не тільки на помилковому шляху, але лихо ще і в тому, що автор

XX

В 1940 році я зустрічав п. К. Туркала в Києві на прогулянці по Хрещатику й кілька разів у кінотеатрах. Щось усе це, якось не в'яжеться з його «нелегальним» перебуванням у Києві?

Читав я в українській пресі обвинувачення, що, мовляв, СВУ й «Місія України» займаються «братовбивчою війною» проти українців, коли з'ясовують і розкривають культ Хвильового, Скрипника чи Любченка, або виступають проти писань К. Туркала і таких як він.

У мене до тих, хто таке пише, є одне запитання: Чи треба мовчки їсти все те, що подають нам вихвалювачі українських комуністів й мовчати?

Чи можна мовчати, коли фальшують історію нашої визвольної боротьби?

В 1917-21 рр. ми були досить примирливі до наших українських комуністів і до колопартійних «позапартійних», що разом билися проти армії УНР і пізніш винищували нас по льохах ЧЕКА і ГПУ-НКВД, за що ми і програли нашу боротьбу за Україну і зараз сидимо на чужині.

Чи треба ту політику, що довела нас до поразки, продовжувати і далі?

Федір Катчор

намагається виправдати й просунути цю політичну ваду за samozрозумілу позитивну істину.

Я свідомо, що любов до Батьківщини-України може бути вічна, а її українська мова — рідна мова.

Всі ті особи, народи чи нації, які є ворогами України, їхня культура і мова є ворожі мені. Правда, що вороги у відношенні до України можуть мінятися протягом історії, а значить буде мінятися і моє відношення, а також і цілої Української Нації, до них.

Скажемо, напр., минулі вороги можуть стати приятелями чи навіть союзниками України, а від цього буде змінене і моє ставлення до них.

Ці ж самі принципи стосуються і до інших націй.

Візьмемо, напр., Німеччину, яка у 2-ій Світовій війні була прямим ворогом Америки, а сьогодні Німеччина є союзницею Америки.

Подібні зміни у відношенні до ворогів були також і в історії України. Напр., татари і поляки були певний час ворогами України, а в інших випадках навіть союзниками. І тому у різний час історії по різному було ставлення до них різних українських поколінь.

А деякі були ворогами України і стали ще скаженішими, як напр., сучасні московські наїзники.

Всі історичні події ми розглядаємо й оцінюємо відповідно до того, чи вони сприяють доброві України чи шкодять.

Нації чи народи, а також певні організації чи окремі особи, які допомагають Українській Нації у боротьбі за досягнення Державної Самостійності України, вони можуть бути нашими друзями чи союзниками. Всі ж ті, які діють як вороги проти України, то їхня культура і мова є ворожими для України. І ми маємо відкинути все вороже від “А” до “Зет”.

Більше того, ми оголошуємо всьому ворожому війну, бо всяка ворожа пожива несе отруту.

Отже, ворожа творчість по змісті і по формі (мові) є отрутою для України і для кожної української душі. І тому українські патріоти б'ють на сполох в Україні про москалізацію чи русифікацію, яка вибиває із власної колії українське покоління, переключає українські на-

ціональні молоді сили служити для московської ворожої імперії.

І хто викладає московську мову й літературу, той свідомо чи несвідомо, несе московську ворожу отруту, той пропагує москалізацію, той поширяє вплив московської імперії по світі. А цим самим збільшує вплив сили ворога проти Самостійності України. Такий пропагатор є по ворожій стороні барикад.

Якщо там, в Україні, змушує до цього московський окупаційний терор, то тут, у вільних країнах світу, деякі українці із рабської удачі чи матеріяльних вигод стають із власної волі по ворожій стороні для України.

І чи таких москофільських викладів буде більше чи менше, суттєвість поглядів на вияснення цієї проблеми не міняється. Але зате чим більше буде таких викладачів московської мови і літератури, тим дошкульнішу вони вчинять пробоїну Українській Нації.

Автор навіть підкреслює, що таких викладачів-українців є багато, і тим, мовляв, є рація по стороні тієї більшості, а значить немає чого їх непокояти.

Це цілком хибне твердження. А хіба як буде стояти 50 злодіїв і між ними тільки один чесний, то ми маємо схилитися до більшості?... Ніколи.

Автор намагається виправдатися тим, що, мовляв, як не я буду викладати московську мову, то будуть викладати москалі або жиди, то хіба від цього поліпшає ситуація?.. Навпаки, мовляв, погіршає, бо вони вороже ставляться до України.

Так точно говорять і українські комуністи-москофіли:

— А хіба, мовляв, краще буде як всі становища України займуть москалі, а не українці?.. Правда, що ми не так управляємо, як ми цього хотіли б, бо Москва нам наказує, але все ж ми таки українці.

Ось вам і яскраве виправдання ренегатства і зради. А за авторовим принципом вони мають рацію.

Для українського патріота є загальне національне рішення, що кожна українка чи українець має працювати тільки для України, а не для поширення ворожого московського окупаційного впливу.

Отже, як довго, москалі є ворогами України, так довго вся їхня духовість, і по змісті і по формі, значить по мові, є ворожою для України. А це означає логічно, що московська

мова є ворожою мовою для сучасного українського покоління.

Якщо українець вивчає ворожу мову, щоб нею послуговуватися для поширення української ідеї шляхом розвідки, дипломатії, у підпіллі чи ще для якоїсь іншої спеціальної мети для добра Української Нації, то це не має нічого спільного із москалізацією, яка є самоціллю, при якій думки і почування викладача живуть московськими ідеями, бо інакше він не втримається на становищі. Взагалі тоді основний час свого творчого життя українець переключаче для ворога. Тут є самоціль поширювати москофільство, цебто, служити поширенню московської мови і літератури.

Для нас, свідомих українок і українців, Національна Віра і Національна Місія є вічною заповіддю і метою життя. Ми маємо жити тільки для нашої прекрасної вічної України, а все інше має бути більшим чи меншим джерелом, способом і засобом для підготовки, щоб досягнути жадану національну мету — вибороти і розбудувати вільну Українську Суверенну Соборну Державу.

Ми звідси протестуємо проти москалізації чи русофікації, яка поширюється там, в Україні, і одноразово із цим тут, між нами, українці пропагують москалізацію, віддають свій труд для поширення впливів московської імперії. У мене немає для цього іншого терміну як національна зрада.

Ви придивіться до “малоросів” чи “малопольків”, як вони перед своїми панами, москалем чи поляком, улягають по-рабськи, говорячи рабовласницькою мовою, бо у них брак відваги і гордості говорити у вільній країні своєю рідною мовою. А автор каже немає “ворожої мови”.

Деякі навіть чваняться, що українці насаджували диким москалям культуру протягом їхньої історії. Навпаки, треба тим бридитися, осуджувати тих москофілів, як зрадників, які лишили свою рідну Батьківщину-Україну і пішли працювати для московської імперії, збільшували її силу, яка руйнувала Україну.

Отже, ворожою мовою є — мова кожного поневолювача-окупанта України.

І як довго той загарбник-окупант поневолює Україну, так довго його мова є ворожою мовою для тих поколінь Української Нації.

Москалі нині є поневолювачами України, а тому і московська мова є ворожою мовою для нашого сучасного українського покоління.

Гетьман Виговський і призначення України

(Продовження з попереднього числа)

Влада і авторитет гетьмана Виговського скріпилися, але розгромлені деструктивні елементи не втихомирилися, вони чекали допомоги Москви, яка вела посилену пропаганду через своїх агентів в Україні. Здобувши Полтаву, гетьман Виговський знайшов також московські документи і подарунки для Пушкаря. Він розумів, що справа із Москвою невдовзі прийде до зудару і гетьман готувався до цього. Тому, позбувшись збройних бунтів, він одразу взявся до зовнішньої безпеки.

Уклавши умову з татарами для південної безпеки, гетьман заключив надзвичайно дружню угоду із Швецією. Правда, хоч вона не мала практичного значення за гетьмана Виговського, але вона подавала великі надії співпраці на майбутнє поміж Україною і Швецією, що й сталося у практичному військовому союзі за гетьмана Івана Мазепи.

Але невідкладної уваги набирала умова з Польщею, щоб втихомирити її на певний час, поки він розв'яже руки із московською сараною, яка нахабно лізла в Україну. Така подія сталася, бо 16 вересня 1658 року була укладена умова між трьома державами: Україною, Польщею і Литвою. А що це відбулося в місті Гадячі, тому й прийняла вона назву — Гадяцька умова, яка, хоч була конечною, але через примітивних і злобних московфільських політиків спричинилася до великих трагедій гетьмана Виговського.

І хоч татари протягом історії спустошили Україну, були лихим ворогом України, але у даному випадку татари були необхідним союзником. Подібна аналогія також само і з Польщею. Але проти татар так не бунтувалися московфіли і злобні авантюристи, руїники Української Козацької Держави, як проти союзу з Польщею, бо татар, мовляв, брав у союзники і гетьман Богдан Хмельницький у війні проти Польщі. Але Польща була непримиренним ворогом Б. Хмельницького, і проти неї він пізніше уклав союз із Московщиною, а гетьман Виговський робив навпаки. Ось цей фальшивий аргумент спритно використали вороги гетьмана Виговського.

Мудрий політик знає, що кожную умову чи подію треба брати у її історичному аспекті. Та ж сама нація в один час історії може бути ворогом України, а в інший час невтральною чи союзником. У цьому профілі дуже легко можна привести аналогію і в наші часи.

Під час 2-ої Світової війни головними ворогами З'єднаних Стейтів Америки були Німеччина і Японія, а союзником була советська Росія, а сьогодні події сталися навпаки, цебто Німеччина (Західня) і Японія є союзниками Америки, а потенційним ворогом Америки — советська Росія.

Отже, мудрість політика і полягає в тому, щоб завжди уміти правильно оцінити ситуацію, передбачаючи також майбутній розвиток, і використати ту чи іншу ситуацію для добра своєї країни, щоб виграти перемогу у політичній чи військовій боротьбі. І гетьман Виговський володів цими прикметами далекозорого політика молодого Козацької Держави, і тому він уклав із Польщею і Литвою так звану Гадяцьку умову, яку із скаженою люттю використали внутрішні і зовнішні вороги Виговського у боротьбі проти нього і на згубу молодій Українській Козацької Держави.

Розглянемо цю умову докладніше.

ГАДЯЦЬКА УГОДА І ВІЙНА З МОСКОВЩИНОЮ

Тільки після перемоги України над Польщею за проводом гетьмана Богдана Хмельницького могла бути розмова із Польщею, як рівний із рівним, цебто, що Польща змушена була респектувати пануючу силу України, бо вона уже була над повним проваллям, що могла втратити свою незалежність. Бо раніше вона дивилася на Україну, як на дике поле, на якому можна здобути собі вояків і хлопів-рабів для експлуатації, хоч це, звичайно, їй не завжди вдавалося, але вона зневажливо ставилася до українського народу.

Після своєї поразки тоді Польща інакше заговорила із гетьманом Хмельницьким, а тепер із гетьманом Виговським. Політична ситуація дуже змінилася в користь України після 1648 року.

А також почуття активності і національної гордості виросло серед українців, скріпилася власна сила у пануванні Української Нації на своїй прапрадівській землі. Та це тривало недовго, бо завойовницькі нації, які звикли до паразитарного життя і панування над іншими народами і націями, ніколи не зрезигнують із цієї політики. Тільки поразка і страх перед сильнішими утримує їх тимчасово від нападу.

Так було і тоді з Польщею. І гетьман Виговський був цілком свідомий цих хижацьких зазіхань Польщі і тому поспішав укласти із нею трактат, що носив назву — Гадяцька угода чи умова.

Звичайно, Гадяцька умова не була самоціллю для гетьмана Виговського. Вона була більше практичним маневром, щоб тимчасово втихомирити Польщу, бо політичні й збройні конфлікти прискорено зростали поміж Україною і Московщиною. Більше того, навіть під час дискусії над Гадяцькою угодою, на Україні уже поміж українськими і московськими військами були збройні сутички. Брат гетьмана полковник Данило Виговський пробував вибити московські війська із Києва, але московський князь Юрій Барятинський відбив цей наступ і мстився на мирному населенні, повісивши до 3,000 осіб.

У Гадяцькому трактаті з боку України виступали: Юрій Немирович — надхненник цієї умови, один із найближчих прихильників гетьмана Виговського, про якого ми вже згадували раніше, і Павло Тетеря.

З боку Польщі був активним її співтворцем Казимір Бенювський, який увась час крутився в Україні, як представник Польщі і писав звіти польському уряду про події в Україні.

Гадяцька умова творила федерацію 3-х самостійних держав: України, Польщі і Литви.

Україна офіційно прийняла назву за цією умовою — **Велике Князівство Руське**. Вся найвища влада належала Національним Зборам Великого Князівства Руського, а виконавча влада належала вибраному гетьманові. Сюди, звичайно, також належали найвищий судовий трибунал, фінанси, армія, діловодство в українській мові і рівноправність української Автокефальної Православної Церкви із католицькою. Жодне військо із союзників, цебто Польщі чи Литви не мало права входити в Україну, без спеціального покликання гетьмана.

Говорилося, що на Україні мало заснуватися 2 університети, різні колегії, школи, друкарні, заводилося повне право свободи слова, друку, віроісповідання тощо.

Гадяцька умова блискавкою облетіла Україну й одразу поділила український нарід на 2 противні собі табори:

Перший — це українські самостійники, основою яких здебільшого була козацька стар-

шина і свідомі патріоти на чолі з гетьманом Виговським, що розуміли Гадяцьку умову, як тимчасову, але конечну на даному шляху політичних і військових ситуацій.

І другий — це, перш за все, москофіли, злобні і деструктивні елементи і певна частина несвідомих, політично засліплених зрадницькою і московською фальшивою пропагандою, що примкнула до цієї другої групи.

Гадяцька умова стала сигналом одвертої війни поміж Україною і Московщиною.

Цар Олексій одразу звернувся зі своєю грамотою до українського народу, проголосивши гетьмана Виговського зрадником.

Гетьманський уряд також негайно повідомив європейські країни про розрив України із Московщиною.

У Гетьманському Маніфесті голосилося:

“Ми, ціле Військо Запорозьке, заявляємо і свідчимо перед Богом і цілим світом, що великі війни, ведені з Польщею, не мали ніякої іншої мети, як тільки оборону святої Східної Церкви і прадідівської свободи, якої любов'ю ми держимося. Її провадив вічної пам'яті наш гетьман Богдан Хмельницький і канцлер наш Іван Виговський. Свої приватні справи відсунули ми далеко перед славою Божою і справами громадськими. За для того ми увійшли в союз із татарами, з пресвітлою королевою шведською Христиною, а потім із пресвітлим королем Карлом Густавом, і всім їм додержували вірність непорушно...”

Далі говорилося у Маніфесті, що з таких же самих мотивів Козацька Держава увійшла в союз із Московщиною, але цар не сповняв своїх обов'язань перед гетьманом, а пішов війною на Литву, використовуючи козацьку силу; вів перетрактати із Польщею коштом України, виповів війну Швеції — нашому союзникові, поставив збройну залогу в Києві, знищив Білу Русь і руйнує Україну, розпалюючи міжусобиці і бунти проти гетьманської держави. На кінці підкреслювалося, що із всіх цих мотивів вся вина і відповідальність спадає на Московщину, що війна розгоряється і наше козацтво береться до зброї, щоб оборонити свободу і незалежність своєї вітчизни — України.

Більше того, цар, приславши свої збройні війська в Київ, мордує цивільне населення.

А вже весною 1659 року московські князі: Трубецькой, Ромадановський і Пожарський ве-

ли приготоване стотисячне військо до Білгороду, а 13 червня вони вирушили в Україну. І тільки перейшли кордон, як тут сам Яків Барабаш з двома сотками козаків чекав на московське військо, щоб приєднатися до нього.

В дорозі московське військо вело великі спустошення, вбиваючи прихильників Виговського.

Недалеко від Конотопу Нижинський полковник Григорій Гуляницький всього з 5,000 козаків (Нижинський і Чернігівський полки) рішучим наскоком наніс москалям несподіваний дошкульний удар, відступив блискавично і замкнувся в Конотопі.

І він майже на три місяці затримав московське стотисячне військо, яке, облягши, штурмувало Конотоп. І все населення, а особливо їхній полковник Гуляницький, подивогодіно трималося. На лист князя Трубецького, щоб здатися, козаки відповіли: "Ми сіли на смерть! Не віддамо міста!" Конотоп від гармат стрясався, але не здавався. Духівництво молилося, вірило і передавало цю Божу Віру всім замкнутим у місті. Малий Конотоп виявився гігантською неприступною фортецею, фортецею духу, перед яким нічого не могла вдіяти брутальна нещадна московська стотисячна армія. Конотоп став якоюсь дивовижною силою, що припнувши до себе московську стотисячну армію і тримав її, як заморожену. Її князі скаженіли навколо і не могли нічого вдіяти. І чим більше скаженіли, тим більше слабла їхня віра, щоб взяти Конотоп. А це саме й потрібно було, щоб виграти в часові, поки гетьман Виговський приготує і прибуде зі своїми і союзницькими військами.

За цей час гетьман Виговський укомплектував до 40,000 свого і союзницького війська разом, куди входили добровільні і наємні війська сербів, волохів, німців, а також був польський відділ під командуванням Андрія Потоцького. Прибув також кримський хан Магмет-Гірей із татарським військом.

Гетьман Виговський вирушив зі своїм козацьким і союзницько-збірним військом проти московського стотисячного війська, яке облягало Конотоп.

Гетьмана розвідка працювала знаменито, яка донесла йому: де і як та в якому стані розположені московські війська. Гетьманська розвідка донесла полковникові Гуляницькому сигналами, що гетьманське військо прибуло і спинилося недалеко. Гуляницький мав би, дратуючи

москалів, знову притягнути їхню увагу до себе. Так і сталося...

А цим самим часом підступив негайно гетьман Виговський з одного боку, а татари з другого і 29 червня 1659 року вранці вдарили на московські армії. Розігралася шалена битва. Наступ Виговського був такий рішучий і зростаючий, що московська армія перетворилася у розгардіяш і безконтрольність проводу. Пущена вода із річки Соснівки принесла таке болото відступаючим москалям, що вони гинули разом із кіннотою тисячами, не маючи як захиститись.

Зате трималася, хитаючись, їхня права частина армії. Але тут вилетів із засідки полковник Богун і почав валити кіннотою праве крило ворога. Тепер уже тільки рятувалися і відступали у безладді московські розторощені армії. А другого дня тільки невеликі недобитки рятувалися втечею, із князем Трубецьким, яких переслідували козацькі війська аж до московських кордонів. А решта московського війська була взята до полону разом з князями і воєводами, в тому числі і князем Пожарським, якому за зухвалість хан звелів відрубати голову, що одразу й зробили татари при всіх публічно. Всі прапори і клейноди стали перемогою в руках Виговського. А понад 30,000 московського війська, що прийшли зі зброєю в руках загарбати Україну, знайшли домовини на українській землі.

Гетьманська булава Виговського блиснула не тільки над Україною, Польщею, Московщиною, Кримом, але і над всією Європою понеслася слава перемоги України над Московщиною під Конотопом. Вона відкривала нову епоху для Європи.

Здавалося, що переможець гетьман Виговський піде збройним походом на Москву, щоб цілком її викінчити і застромити на берегах Волги козацькі списи. І вся царська свита сподівалася остаточної своєї поразки і впадку, Але так, на жаль, не сталося.

Ситуація на Україні після Конотопської перемоги над москалями не виглядала так добре, як би мала виглядати у свідомій державній нації. А перспективи зарисовувалися ще гірші.

(Продовження в наступному числі)

«Преса ще більш потрібна ніж школа, бо преса виробляє загальну думку. Преса це школа для дозрілих людей».

Єпископ Ш. Рюш із Штрасбурґу

ФІЗИЧНЕ ОЗДОРОВЛЕННЯ

Із перед останнього числа "Місії України" ми заповідали, що будемо подавати статті спочатку про духове оздоровлення, а потім перейдемо до наświetлення фізичного оздоровлення.

Але наспіло кілька листів від читачів, які прохають, щоб спочатку присвятити нашу увагу фізичному оздоровленню, що ми й вирішили зробити і подамо серію статей у цьому напрямку.

**

Організм людини має мільйони літ свого розвитку, переживши різноманітні зміни на нашій планеті і тому має не тільки найудосконалішу інтелекцію зі всіх існуючих живих організмів на ній, але можливо сягає і далеко поза нашою сонячною системою.

Протягом цих мільйонів років людський організм не тільки виробив найкращі зовнішні і внутрішні засоби самозбереження, самооборони і витривалості, але скультивував перемагаючу силу нападу і побороювання всіх інших живих істот та шкідливих і ворожих впливів, щоб серед них безпечно панувати.

І коли б людина вела правильний образ життя, цебто відповідно до природніх потреб організму, то мінімальний вік людини мав би бути приблизно 300 років. А при активному сприянні для розвитку і скріплення організму, то деякі люди могли б досягати до 500-600 років, цебто міг бути подвійний людський вік.

Крім того, жодна недуга ніколи не могла б бути госильна заатакувати організм людини. Та й хіба ж не смішно, що однокліткові примітивні організми побороють такий геніяльно-розвинений неперевершений організм людини.

Звичайно, людину можуть загризти воші чи комахи, якщо вона не вживє відповідних заходів.

І лікарі і люди сприймають трагічні події із недугами як звичайну нормальну річ, навіть не вбачають у ній безглуздя, що такі примітивні однокліткові інфекції звалюють цивілізований мільйонами років організм, що є царем над всіма живими істотами.

Але, як бачимо, ця примітивна паразитарна непотріб десяткує людство, яке витрачає мільярди доларів на побудову лікарень і лабораторних дослідів, на підготовку лікарів і вироблення медицини і не може дати собі із цими недугами ради.

Здавалось би, що людина мала б бути вже тріамфальним паном над оточенням, але воно ще далеко так не є.

Якими ж шляхами має піти оздоровлення, щоб, по-перше, людство спиноло свій фізичний занепад, а по-друге, наверстало втрачене, що згубило протягом довгих поколінь?...

Якими засобами оздоровитися, омолодитися і продовжити свій вік у цьому цивілізованому світі?...

Ці питання є головними ведучими питаннями для кожної людини, і тому ми їм і присвятимо кілька ведучих статтею для вицезгаданої мети.

У людському фізичному житті є 5 головних факторів, які мають вирішальний вплив на ослаблення чи оздоровлення організму і продовження віку.

1. СВИЖЕ ПОВІТРЯ, зглядно КИСЕНЬ, а також ВОДА і СОНЦЕ.

2. РУХ (праця, ходіння, спорт, масажі тощо).

3. ХАРЧІ, ПИТВО і ШСТ, на яких ми, очевидно, спинемося найдокладніше.

4. ФІЗИЧНИЙ ТОНУС ЖИТТЯ, куди також входять натуральна молодість і старість, відпочинок тощо.

5. ДУХОВИЙ ТОНУС ЖИТТЯ.

У цій статті ми спинемося на першому факторі, цебто на повітрі, вірніше на кисневі, на який голодають люди, особливо старшого віку, у великих містах.

К И С Е Н Ь

Найпоширеніший і найвпливовіший газовий безбарвний елемент на Землі, який є конечний для життя кожної людини, тварини, рослини та інших живих істот, є кисень. Де немає кисню, там немає живого життя, а тільки мертва природа.

Де є голодання на кисень, там слабнуть клітини. а значить увесь організм людини, бо не постачається для них в середину відповідну потребу кисню, і слабе циркуляція крові.

Якщо людина може, не ївши жодних харчів, тільки пити звичайну воду, прожити максимально 40 днів, а без води тільки кілька днів, то без кисню людина гине через 3-4 хвилини.

Кисень є основний фактор для всіх живих істот, зокрема для людини. І ось тому кисень має вирішальний вплив на оздоровлення людини, в тому числі і при всяких її атакуючих недугах.

Якщо людина мешкає і працює у таких місцях, де є брак кисню для організму, то не тільки тоді немає правильної циркуляції крові, але й харчі не доокислюються або створюють шкідливі з'єднання в організмі і затримуються в середині, в наслідок чого створюються різноманітні запори по всьому організмі, згромаджуються в середині неперероблені харчі, які гниють і в яких розмножуються різні паразитарні бактерії, віруси та інша зараза й атакують організм.

При таких ситуаціях увесь організм отрується, ростуть животи, тіло брякне і прискорено старіє...

Особливо катастрофально впливає розклад і гниття м'ясних харчів із їхніми отруйними квасами не тільки на шлунок, а занечищують усі кишкові проходи.

Крім того, кров'яні судини забиваються, відкладаються різні види солів, після чого ослаблюються клітини, або й зовсім деякі частини організму вихо-

дять із строю. Стан погіршується, після чого наступає артеросклероз, цебто затвердіння і потовщення кров'яних судин, якими серце жине кров. Серце аж захлибується так прискорено б'ється, але судини звужилися і кров слабо проходить, а все це разом приводить до обриву життя організму.

Отже, ненормальна циркуляція крові приводить до ослаблення організму, при якому він не спроможний сам відбивати атаки шкідливих бактерій, вірусів, а також всяких інших заразних хворіб, і тому організм б'є на сполох різними болями чи якимись іншими сигналами, зокрема гарячкою, щоб дали йому допомогу перебороти ворожу окупацію, бо при такому критичному стані він непосильний сам боротися.

Звичайно, що при ослабленому організмі порушується обмін речовин, зростають солі і кислоти, які відкладаються в суглобах, в наслідок чого організм починає пухнути, мерзнути, особливо у тих місцях, де найбільше кристалізуються солі і немає нормальної циркуляції крові. Після того вже й маєте подагру. Потім настає запалення вен, що супроводжується утворенням тромбу. Організм обезсилюється, і захворюють спинномозкові нерви, як в шиї, так і в крижах.

Слідуючий стан приводить до ненормального кровообігу в головному мозку, в наслідок чого людина втрачає свідомість і може прийти до паралічу.

При такому виснаженому й ослабленому організмі брак енергії до праці, увесь час мучить поганий настрій і перевтома, а серце, звичайно, прискорено б'ється аж захлибується, що й приводить його до загибелі.

Але якщо організм ще тримається у певній силі, то наступають такі недуги як атритис або ще страшніша недуга для сучасності пієтриак, не говорячи вже про цілий ряд інших хворіб.

Ось що означає брак відповідного притоку кисню в людському організмі.

У теперішню індустрію добу, а особливо у великих містах, де дуже згущена тяжка промисловість, то повітря так занечищене різними промисловими порохами, димом та газами, які особливо гнітюче впливають на людину своєю отрутою, що людина тільки одну десяту чи 20 частину користує свого віку. Над містами завжди висять смертельні парасолі, які прискорено скорочують людський вік.

До цього ще додайте газові відходи від авт, зокрема тягарових, то й матимете справжню задушлеву картину.

Та ми ще маємо щастя, що дощі й сніги, які спадають, то тисячі тонн цієї страшної отрути валять на землю, прочищаючи повітря, і зносять геть у ями чи річки і озера, в яких ми, на жаль, купаємося і беремо воду.

У зв'язку із збільшенням промисловості, то у таких містах, як Чикаго чи Лондон, збільшується вуглекислого газу на 15-20%. І в тому ж самому Лондоні на 1 квадратному кілометрі за рік опадає 400 тонн порохів на землю.

Вода також все гірше занечищується у з'єднанні з отруйними газами, рідинами і речовинами.

Отже, якщо людина байдуже ставиться до цих жахливих умов життя та ще й народжена з кволим організмом, то дуже рано йде в домовину.

При допомозі наукових спостережень установлено, що після народження у немовляти різко підіймається догори потреба на кисень і так тримається від 1' до 4 років, а опісля поступово падає до 70 років, ну і, звичайно, даліше.

Отже, старша людина менше використовує кисню, а це означає, що не доходить кисень до всіх його тканин, цебто немає нормального окислення, і тому тіло дряхліє.

Особливо це стосується до тих, які мало бувають на свіжому повітрі, у яких немає подостатком кисня.

Де ж знайти свіжого повітря, цебто кисню, для оздоровлення, відсвіження, для омолодження організму і як ним користуватися?

І це останнє не є менш важне, як і саме повітря, цебто треба уміти приготувати себе до того, щоб відповідно до умов максимально використати кисень.

Де ж знайти свіжого повітря, цебто кисню, для оздоровлення, відсвіження, для омолодження організму і як ним користуватися?

І це останнє не є менш важне, як і саме повітря, цебто треба уміти приготувати себе до того, щоб відповідно до умов максимально використати кисень.

Кисень ми сприймаємо через вдихання, відроблений газ — вуглекислий газ ми видихаємо. І від правильності цих двох процесів: вдихання і видихання головним чином і залежить процес окислення нашого організму.

Від цього правильного дихання залежить наша спроможність працювати у радості й надхненні, мати міцне здоров'я і, не хворіючи, довго жити.

Побачивши людину, можна установити по її вигляді, чи вона голодає на кисень, чи вона подостатком відживлена киснем.

І тому при диханні треба мати на увазі, щоб рух грудної клітки, міжреберних м'язів і діафрагми (перекона, що відмежовує грудну порожнину від черевної) повинні доповняватися працею рівних м'язів бронхальної системи (дихальних трубок), яка може звужувати середні й дрібні дихальні шляхи при видиханні і розширювати їх при вдиханні. Це є запасні або ще їх називають "другі легені", при допомозі яких можна збільшувати чи поповняти запас кисню.

У молодшому віці людини вони працюють активніше, але у старшому віці стають пасивніші. І тому ми мусимо звуженням і поширенням дихальних трубок більше поповняти кисню через альвеоли в кров, цебто через легеневі міхурці, якими закінчуються повітряно-носні шляхи і в яких відбувається газообмін між кров'ю і вдихуванним повітрям.

Ми часто-густо не дооцінюємо, але мусимо пам'ятати, що видихання є важніше, ніж вдихання.

Під час видихання ми користуємося повітрям для нашої мови, співу тощо. І чим довше розтягнутий процес видихання, тим сильніше і рівніше процес нашого співу.

І тому треба робити глибоке видихання, очищаючи всі клітини, щоб пізніше заповнити їх свіжим повітрям, щобто киснем, а потім поступово послаблювати і заспокоювати до звичайного стану.

Особливо відчують кисневий голод ті люди, у яких взагалі слабо розвинені легені, зокрема ці "другі легені", а тіла мають багато, яке треба забезпечити киснем. І хоч серце працює тяжко, але все ж недостатньо окислює організм.

При свідомих гімнастичних вправах, особливо при правильних видиханнях і вдиханнях, можна не тільки забезпечувати себе достатньо киснем, але й творити запаси для посилення здоров'я.

При кисневій голоді старших людей електрична активність нервових клітин дуже знижується, особливо головного мозку, а альфа-ритм навіть зовсім може не виявлятися, а цим самим прискорюється ненормальна, щобто передчасна слабкість і старість.

При правильному диханні і нормальному окисленні організму, а також і нормальної ваги тіла старший вік оздоровлюється й освіжається, а цим самим продовжується вік людини.

А тепер спинимо нашу увагу, де знайти свіжого повітря, щобто звідки його взяти, щоб забезпечити свій організм киснем.

Всі зелені рослини, а особливо дерев'яні, як природні, так і насажені, очищають повітря, щобто постачають, як живі фабрики повітря киснем.

Прекрасні алеї і сквери, бульвари і парки, сади і лісопарки, а головне природні ліси, — це найкращі озонатори повітря, найкращі наші друзі-лікарі.

Але крім того, вони ще й споживачі нашого вуглекислого газу, який ми видихаємо.

Найкращі озонатори повітря є соснові дубові, липові і березові дерева, особливо природні ліси.

Вони виділяють оздоровлюючі пахощі для людини і разом із тим цими пахощами вбивають шкідливі бактерії, віруси, протозои та інші паразитарні інфекції.

Цей озонуючий запах діє сильніше проти вищезгаданих носіїв недуг, ніж часник і сік із листків африканських алое, що є цього роду наш столітник, цибуля і хрін, перець і редька та інші протинедужні харчові засоби.

І тому перебувати у соснових і дубових, липових чи березових лісах чи парках та взагалі серед дерев'яних рослин, то є найкраща лікувальна, оздоровлююча природна медицина світу.

А крім того, березові дерева викликають життєрадісний веселий настрій під час відпочинку чи праці поміж ними.

Якщо Ви працюєте у місті, то старайтеся оселитися там, де є найбільше зелених дерев. Вони також захищають і від порохів, газу та іншої нечистоти.

А найкраще жити на зелених околицях міста, де немає промисловості з отруйними газами чи розчинами, і де менший рух авт.

Не лінуйтеся, а старайтеся увесь свій вільний час провести самому чи з друзями у зелених відпочинкових місцевостях, особливо там, де, крім дерев, є ще й озера чи річки, моря чи океани.

Але не мертво проводьте відпочинок, а в рухові, різних іграх чи розвагах, у ходінні чи навіть у процесі читання, щоб активно процював організм і максимально окислювався. Все наше тіло має вільно дихати.

Кожний день, а в зимі найменше 2 години, треба бути на свіжому повітрі. А вліті найменше 4 години. А як можете, то будьте цілий день на свіжому повітрі, запасуючи свій організм киснем, пригтовляйтесь для зими.

Купайтесь частіше на свіжому повітрі і прочищайте пори клітин шкіри і всього тіла, щоб кожна клітина максимально дихала свіжим киснем. Особливо конче часте купання тим людям, у яких забагато товщів, а спеціально людям старшого віку, щоб зменшити вагу тіла, а цим самим облегшити працю серця і поліпшити циркуляцію крові.

А після купання треба бути на свіжому повітрі. бути в тінях.

Уранці, вліті, від 9-ої до 11-ої години і від 3-ої до 6-ої години по обіді дуже корисно є бути на сонці, бо у той час дуже ефективно діють ультрафіолетові проміння, які спроможні вбивати різні шкідливі бактерії, сприяти обмінові речовин в організмі, проникають у тіло і розбивають, розсмоктують простуджені ревматичні місця та виробляють добру стійкість організму проти всяких захворювань тощо.

Але на сонці запалюватися треба повільно, не одразу бути довго на відкритому сонці, поки звикне організм і поступово запал прийме.

Удень, коли печуть інфрачервоні проміння, треба уникати сонця, бо воно запікає, грубить тільки шкіру зверху, як звичайний вогонь, і цим утруднює дихання клітин зовні, а також гірше потім проникають ультрафіолетові проміння, про які ми згадали раніше.

Садовіть якнайбільше дерев у своєму городі, бо зелені дерева — це найкращі Ваші природні лікарі, які триматимуть Вас молодими, свіжими, ошасливлюючи Ваш довгий вік. Вони просто дарують Вам гарне життя.

Увечері і вранці відкривайте вікна і двері і генерально провітруйте всі кімнати. І раз-у-раз відкривайте вікна зимою, щоб не бракувало кисню, не менше 5-10 разів на день, по 10 хвилин кожного разу. Літом увесь час тримайте вікна відкриті, тільки майте сітки, які затримують пороху і мух не допускають до хати. Якщо боїтеся протягу, то виходьте у той час на прохід або до іншої кімнати.

Особливо важно перед сном відкривати вікна на 15-20 хвилин, а то й на півгодини, і самому не менше 30 хвилин походити на свіжому повітрі.

Читаючи цю статтю, починайте одразу всі ці поради застосовувати у своїй практиці, і Ви невдовзі переконаєтеся в оздоровленні свого організму. Та, власне, на те ж ми й подаємо цю статтю, щоб Ви оздоровилися і помолоділи.

І взагалі треба відвикнути від зайвої їзди в авті на близьку відстань, треба ходити, хіба вже в дорозі дуже погане повітря або Ви перевтомлені ходьбою чи фізичною роботою на праці.

Залишіть телевізію, бо вона отруєє Ваше здоров'я. Хіба вже треба подивитися на новини або якусь спеціально важливу річ.

Запам'ятайте, що зелені сади і парки, бульвари і ліси, це Вам резервуар і джерело здоров'я, особливо там, де немає великого руху. То ж користайте з цього!... А як узнати, де є найкращі місця для відпочинку?...

Візьміть мапу свого міста і там є позначено. Як не можете розібратися самі, то запитайте свого знайомого, що краще орієнтується на мапах, де є такі парки, ліси та інші відпочинкові місця, як далеко і як до них доїхати.

Спочатку будуть клопоти, а потім Ви так до нього звикнете, що Вас ніхто не зуміє втримати.

У парку також можна читати і писати, а також й інші речі робити.

У зв'язку із повітрям ми тут ще додамо деякі важливі речі, які важно також знати кожній людині.

Щоб людина була завжди здоровою, то вона мусить мати якусь реальну константу свого організму. Деякі науковці визначають їх 10.

1. Хімічний склад,
2. фізична структура,
3. температура,
4. вогкість,
5. внутрішнє тиснення,
6. електричний потенціал,
7. розмір організму,
8. специфічна форма організму,
9. гравітаційна самостійність і

10. це специфічність для кожного виду організму. Напр., певна кількість цукру у крові чи мікроелементів у процесах організмів.

Всі ці константи ми мусимо брати до уваги, підходячи до оздоровлення кожного організму.

Хімічний склад тіла людини відмінний від тварин, а тим більше від рослин, і стабільний, хоч у дечому змінний від умов оточення, зокрема підсоння, а також від духового тону життя.

Склад тіла людини такий:

кисню — 65 проц., вуглецю — 18 проц., водню — 10 проц., азоту — 3 проц., кальція — 1.4 проц., фосфору — 1 проц., калію — 0.35 проц., сірки — 0.25 проц., натрію — 0.15 проц., хлору — 0.15 проц., магнія — 0.05 проц., заліза — 0.004 проц., марганцю — 0.003 проц., міді — 0.0002 проц., йоду — 0.00004 процент.

Як бачимо, кисень у складі нашого організму відіграє роль, як ведучий складник — 65%.

А загалом, в середньому, жива істота на нашій планеті має 70% кисню, хоч у оточуючій нас атмосфері кисню є тільки 21%, а в літосфері — 47%.

Отже, важно нам порівняти, що кисню в оточуючій нас атмосфері тільки — 21%, а наш організм потребує до свого складу — 65%. І разом із тим азоту в атмосфері — 78%, а для нашого організму його потрібно тільки — 3%. Ось тому то і є тяжка боротьба за кисень у житті, і він є вирішальним фактором нашого життя.

Людське тіло має 65% води. Тиснення у людини знаходиться на рівні 7.7-8.1 атмосфер.

Електричний потенціал живих організмів у великій мірі залежить від впливу електромагнітного поля, але все ж кожний тип організму має свої специфічні ознаки, зокрема людина.

Крім того, ми не мусимо забувати, що є три основні регулятори в природі:

1. спадковість, 2. пересування і 3. праця.

Людина володіє всіма трьома регуляторами, в той час, як рослини тільки першим.

Нормальний вік типу організму визначають роки його росту, які помножуються на 10. Напр., людина нормально росте до 25-30 років, вірніше має нормально розвиватися до 25-30 років. А коли помножити цей ріст на 10, то нормально чи мінімально має людина жити 250-300 років.

А коли поліпшити умови життя для оздоровлення організму і пильнувати за собою, то можна свій вік подвоїти або навіть потроїти. І це не казка, а нормально річ.

І коли згадується у Старому Заповіті, що жили від 300 до 700 років, то для того часу, то була нормально річ.

У наш час вік людини надзвичайно скоротився.

І як англієць Хома Карн прожив 207 років, переживши 12 королів, то вже видається великим дивом; чи мадярський селянин Петро Зортай прожив 185 років, померши у 1724 році.

Ми можемо навести для прикладу також і вік тварин. Напр., миша живе 3 роки, кіт — 12 років, собака — 25 років, чайка — 50 років, орел — понад 100 років.

А також існує і різний вік для риб. Наведемо ось тут тільки один приклад.

У 1497 році в озері близько Гельбронна піймали щуку довжиною 5.7 метра. Вона важила 140 кілограмів. В її зябровій покривці було знайдено кільце з підписом:

“Я — перша риба, яку власноручно пустив у озеро Фрідріх II, 5 жовтня 1230 року”. Отже ця щука прожила після того 267 років.

Це ж саме стосується і рослин.

Береза росте 150 років, сосна — до 200 років, дуб і бук — до 1,000 років, а тисс — до 2,000 років. Це нормальний вік в середньому. Але таке повітря, як є нині і нищення людьми дерев, то звідки ж їхній вік буде довгий.

Найкраще, звичайно, розвивається організм у тому середовищі, у якому він народився або хоч і в іншому, але подібному до того. Особливо має значення також підсоння, вогкість та взагалі мають велике значення всі ті 10 константів, про які ми згадували вище. Найкраще є для організму розвиватися там, де розвивалися кілька поколінь його предків.

Пальма — королева тропічних країн, і тому вона там добре розвивається. А для ялини — рідна батьківщина — холодна північна тайга.

А в Сан-Франціско є велетні, так звані мамонтові дерева, які досягають висоти до 120 метрів.

Північний африканець, який привик до спеки, швидко гине на холодній Алясці. І навпаки, ескімос ніяк не може витримати мексиканської спеки.

Я, напр., звик жити у поміркованому підсонні, де буває зима й літо, весна й осінь. А є люди, що не терплять холоду, чи спеки.

Отже, у відповідних умовах, у яких організм найкраще себе почуває, він може гарно розвиватися, бути здоровим і довголітнім, але забезпечуючи, звичайно, себе подостатку киснем. Найдовше живуть люди у поміркованих підсоннях.

Може бути 100-літній інтелігент й ефективно працювати, якщо у нього є добре окислення організму. Але старшій людині треба робити більше масажів і фізичних вправ, щоб всюди була нормальна циркуляція крові. Особливо потрібно вживати часто ритмічне видихання, яке тягнеться 5-10 секунд і вдихання, яке триває — 3-5 секунд.

Дорогі Читачі!

Вас кличе краса зеленої природи, яка є найкращим озонатором повітря, особливо корони дерев.

Ліс є найкращий друг і лікар кожної людини, який безкоштовно дарує всім кисень, очищає тіло, оздоровлює, відмолоджує, освіжує і продовжує у надхненні радості життя людини.

Я кличу Вас, наші Дорогі Читачі, будьте якнайдовше на свіжому повітрі!... Оздоровлюйте свої родини і громади, щоб була здорова і витривала, завзята і життєрадісна Українська Нація! А при здоровому духові і тілі ми завжди досягнемо нашу перемогу, за яку боремося!

Моя побажання всім Вам:

БУВАЙТЕ ЯКНАЙДОВШЕ НА СВІЖОМУ ПОВІТРІ І ЗБАГАЧУЙТЕСЬ НА КИСЕНЬ!

БОРОТЬБА ЗА ЧОРНЕ МОРЕ

Історія Української Нації перейнята боротьбою за оволодіння Чорним морем і Кримом, через які відкривається вільний виїзд по світі. Цими войовничими походами позначена давня історія України, у часи князя Кия, Святослава За-войовника, у Гетьмансько-козацьку добу, а також боротьба набрала сильного розгону у 1618 р. у походах Петра Конашевич-Сагайдачний. Найбільше докучали тоді із півдня турецькі напади великою морською фльотою, яку 1696 р. кошовий запорізьких козаків Яків Мороз уцент розбив на Дніпровому гирлі. А потім, збудувавши 70 могутніх морських кораблів і 600 великих морських човнів-чайок, навіяв пострах на південних напасників. Ще більшого жаху наганяв туркам кошовий Запорізької Січі Іван Сірко, який усакував своєю фльотою аж у Босфор і Дарданелі і пускав пожежами Істамбул. Кажуть, що Сірко народився із вовчим зубом. Чималу флоту збудував гетьман Іван Мазепа. Але коли у Полтавських боях Україна програла війну, то московські окупанти почали активніше опановувати Чорне море, а Козацький Кіш із запорожцями переселився за Дунай. Московська неволя тяглася на Україні понад 200 років. В цей час москалі тримали північну частину Чорного моря аж до 1917 року. Коли спалахнула українська національна революція, то деякі царські кораблі, що

були обсажені більшістю українцями, зірвали московські шмати і підняли свої блакитно-золоті прапори на кораблях Чорноморської фльоти.

Як відомо, Чорне море оточують такі країни: на півночі — Молдавія, Україна і Кубань; на сході — Грузія та інші кавказькі народи; на півдні — Туреччина; на заході — Болгарія і Румунія. Як бачимо, навколо Чорного моря є друзі і вороги України. Щоб укріпитися на Чорноморському басейні, Україна має створити Чорноморський блок із такими своїми друзями, як Молдавія, Кубань, Дін, Кавказькі народи, зокрема Грузія і Білорусь, яка є у запллі України і яка з нами органічно пов'язана.

У додаток до спільного фронту проти москалів необхідно створити другий — Балтійський блок з північного заходу, і третій — Сибірський блок — об'єднання самостійних держав сибірських народів. Ці три блоки затиснуть могутнім ланцюгом Московщину до її етнографічної території 16-17-го сторіччя.

Україна, як найсильніша із вищезгаданих країн, повинна сповнити найтяжчу місію, щоб скріпити міцний фронт проти Московщини. А найголовніше завдання України — це створити непохитний **Чорноморський блок**, який би допоміг Україні укріпити своє місце панування на своєму Чорному морі.

П. Дніпровик

ПОЖЕРТВИ

КОЛЯДА НА СВУ

Середок СВУ ім. Сергія Ефремова в Торонті

Листа ч. 52, збірщик В. Брух. По \$10.00: Харчівня "Марс"; по \$5.00: проф. І. Кұбарський, п-а Ю. Триріг, Ганачівський, Й. Гавалко, І. Росоляк, С. Мельник, с. п. Васік; по \$4.00: Бучовський, Р. Лібер, Кононенко; по \$3.00: Синюра, М. Миколенко; по \$2.50: д-р Шкурат; по \$2.00: Каблак, Мүзіль, п-а Євгенія Коваль, Ф. Колісник, Забавський, І. Дзюбан, Данилюк; по \$1.00: Н. Н., М. Гладій.

Листа ч. 53, збірщик В. Брух. По \$5.00: В. Дубик, І. Павлик, Василик; по \$4.00: Шапка; по \$3.00: п-і Л. Руда, Л. Сайн, Білоус, книгарня "Арка"; по \$2.00: І. Ярмолук, Остапчук, І. Тивонюк, О. Семенюк, Бочан, Петришин, Луків, Шадурський, Мацько, Сосновський, Діба, М. Офіяра, Кукітка, І. Мороз; по \$1.00: Штафірний.

Листа ч. 54, збірщик В. Брух. По \$3.00: Рубаха; по \$2.00: Олярник, І. Паробек, Михайлици, М. Данків, Д. Слободян, Марчишин, Гринда, Артимішин, Чіпак, В. Білан, Петрашко, Й. Галка, Ф. Дашенко, П. Ябчишин, п-і Д. Моторна, Віторош, Чибрас; по \$1.00: І. Бойчук, Колядюк, М. Кашун; по \$0.75: Н.Н.; \$0.50: п-і Когут.

Листа ч. 55, збірщик В. Брух. По \$15.00: Петро Стебло; по \$5.00: П. Карпій, Дякович, Ф. Артеменко, І. Скиба, Рішко; по \$3.00: В. Соломон, Яцанин; по \$2.00: І. Семанів, Селка, М. Мудик, Оленич, Питель, Вовк, Семченко, Сметанюк, Г. Литвин, Садівник, Лаврій, Боровець; по \$1.00: Юрченко, Голупко, Шлярп.

Листа ч. 56, збірщик В. Брух. По \$10.00: "Грегори Готель"; по \$5.00: Зелений, А. Меронюк, М. Слободян, В. Гриник; по \$4.00: Вітрук; по \$2.00: В. Комісар, Кухаришин, Струганик, б. п. Баланюк, Марців, Жук, Д. Періг, Семенін, І. Ільків, І. Білий, Бартошів, І. Бескідний, Головатий, Хухрик, І. Мазуренко; по \$1.00: Пурха, д-р Л. Крохмалюк.

Листа ч. 57, збірщик В. Брух. По \$10.00: "Рочестер Фирничер Компани", "Дніпро Фюел Ойл", В. Дорош; по \$5.00: "Стайл Фирничер", Е. Думин, О. Панінко, П. Мельник, п-і І. Малицька; по \$4.00: "Орбіт Фирничер"; по \$3.00: В. Щербатий; по \$2.00: Біневич, А. К., Дацишин, С. Каламицький, Багдай, Күрилиц, Гевко, п-во Кошіль; по \$1.00: М. Макар, М. Федак, Мельник, А. Нарібаєр.

Листа ч. 58, збірщик В. Брух. По \$32.50: П. Харидчак; по \$4.00: М. Баб'як; по \$3.00: Луцик, Кусин, Ковалик, Е. Кнавер, "Кліфтон Гавз"; по \$2.00: П. Гоцько, Ізюмський, Закалужний, п-і Свята, Фурдия, Небесью, Дреботій, Медницький, Ф. Кнавер; по \$1.00: Назаркевич, Сибидло, Габа, "Стор овер ланч", В. Стеф'юк; по \$0.50: Мороз.

Листа ч. 59, збірщик В. Брух. По \$10.00: Прихильник; по \$5.00: д-р Р. Бабин, П. Божик, Лапчинський, "Дніпро Велдінг", Р. Чолкан і Спілка; по \$4.00: мгр. В. Федорів; по \$3.00: Юник, Середа, П. Янишівський; по \$2.00: Ружило, "Аляска Фюел", Бручковський, д-р А. Бойко, крамниця "Терра", Я. Ботюк; по \$1.50: Н. Кос; по \$1.00: Пилип'як, "Геленс Гросері"; по \$0.25: Бродач.

Листа ч. 60, збірщик В. Брух. По \$5.00: "Прогрес Ріл Естейт", П. Семенген, М. Курман; по \$3.00: М. Андрійович,

Мүлевич, "Александрс Міт Маркет"; по \$2.00: "Стівен Студіо", М. Зазуляк, "Блюр Сүпер Маркет", Б. Г., д-р Соханівський, В. Е. Аптека, М. Данчук, Р. Б., "Сүперіор Сасидж Компани", "Даферін Смок Шоп"; по \$1.00: "Астра Джувелрі", "Пелес Маркетерія", С. Смолаз, "Гледстон Гросері", "Фешон Клодінгс"; по \$0.50: Білінський.

Листа ч. 61, збірщик В. Брух. По \$10.00: Мирослав Климаш; по \$5.00: б. п. М. Мота, М. Бозьо; по \$3.00: "Дандес Кlover Фарм", Т. Букачевський, М. Засідко, "Стар Моторс"; по \$2.00: "Гарбор Гросері", А. Кунік, Іванчук, М. Бойко, п-і Буховська, Гаргай, Й. Баранський, Лев Бабіт, Г. Марушак, п-і О. Суховій, "Альфред Баргейн Стор"; по \$1.00: Й. С., Й. Кризель, "Юропіен Маркетерія", "Вайт Фуд".

Листа ч. 62, збірщик В. Брух. По \$2.00: "Парксайд Гріль", "Монарч Електрік Компани", д-р Кебало, квітярня "Мак", квітярня "Фортуна"; по \$1.00: п-а Любинська.

Листа ч. 33, збірщик П. Мельник. По \$10.00: інж. М. Боровик, інж. П. Гарбар, Ковальчук; по \$8.00: С. Габа; по \$5.00: І. Гладун, Я. Гладун, С. Баган, Романюк, С. Дрозд, Проців; по \$3.00: Яримович, Познаківський, Шевчук, Паньків; по \$2.00: М. Рипа, І. Габа, С. Плотиця, Гриневич, Ю. Кисіль, І. Олійник, І. Видакевич, Грицишин, Садовий.

Листа ч. 34, збірщик П. Мельник. По \$5.00: б. п. Саранчук, п-і К. Сидоренко, Елещук, М. Лібер, п-і Е. Василів, інж. Е. Пастернак, п-і Зазуляк, Лапуга, П. Майдан; по \$3.00: Семко, Похмурський, інж. Відау, п-а Бундза, Н. Н.; по \$2.00: Позіхайло, Петришин, О. Цвіренко, Д. Гумений, Виноград, п-і Л. Базюк, М. Залеский; по \$1.00: Малинич.

Листа ч. 35, збірщик П. Мельник. По \$10.00: Д. Марушак, д-р М. Мицик, М. Івашків; по \$5.00: Івашко, Шовес, С. Коченаш, Сухий, Паньків, Мороз, В. Голубінський; по \$3.00: Ходаченко, Салій; по \$2.00: П. Коваль, О. Петроняк, Д. Дубляниця, Галюк, З. Татарський, М. Давосир, І. Зазуляк; по \$1.00: Р. Рудий, У. Гарат, І. Л., Ковальський.

Листа ч. 36, збірщик Б. Петрусів. По \$10.00: Гавлак; по \$5.00: Теревенець, Кузик; по \$3.00: Тучак, Пиндюра, Зазуля, Кубрин, Нецівка, Сокирко, Хухрик, Губик; по \$2.00: М. Селеман, Лесіцький, Корець, Гузар, Күшніренко, Мазуренко; по \$1.00: Столяр.

Листа ч. 37, збірщик Б. Петрусів. По \$5.00: Зварич, Павлів, Періг, Зварич; по \$3.00: Петренко, Заяць, Холява, П. Сакалюк; по \$2.00: М. Соя, д-р В. Стебельський, Рибак, Алексійченко, Осідач, Ландрук, В. Локовський, Фіголь, Савка, Буртинський, Середа; по \$1.00: Петько, Литвин, Половий, Сеньків.

Листа ч. 38, збірщик Яків Гладун. По \$5.00: З. Думин, А. Гураль, А. З., Й. Мігур, П. Онацький, Андертон; по \$4.00: Л. Любінський; по \$3.00: В. Гук, П. Наумчук, Левицький; по \$2.00: Стахів, Люзняк, Д. Гаргай, М. Омелько, Пинянський, Бонк, М. Галаниця, В. Семецьук, Мельник, П. К., Ю. Кописянський; по \$1.00: Давидович.

Листа ч. 31, збірщик В. Брух. По \$5.00: В. Яковенко, Лаврів, Ю. Кос, Д. Куп'як, Мороз; по \$3.00: Тарашук, А. Муха, Валер; по \$2.00: Лазурко, О. Статкевич, Білик, Ф. Даценко, Й. Галька, А. Грицина, П. Давид, І. Мамалига, Родич, Ілляшевич, Кіршен, І. Белей, Свелеба, Новак; по \$1.00: С. Коваль, Гарапа.

Листа ч. 32, збірщик В. Брух. По \$5.00: Г. Юрчишин, Бідяк, Павлів; по \$4.00: Проць, Ф. Мелян, В. Дубчак; по \$3.00: Процик, Сеньків, М. Романко, Мокрій, Лопатинський; по \$2.00: В. Гривка, Возняк, п-і Ілляшевська, Яворський, Саковський, Дуда, Лавринович, С. Коченаш, В. Бойчук, д-р В. Стебельський, Каменецький; по \$1.00: Б. Бомерс Матушак.

Листа ч. 33, збірщик В. Брух. По \$5.00: М. Боровик, Гатц, Тимець; по \$4.00: Юзьків, Сависіон; по \$3.00: Гавриляк, п-і Крижанівська, Катерлин; по \$2.00: Локоть, Стасів, Середницький, В. Гануляк, Доценко, Тимкевич, Журба, Волошанський, Моцаківська, О. Пашак, Лабай, В. Кузик; по \$1.00: Коваль, Павличка, Гаргай, К. Грицина.

Листа ч. 34, збірщик В. Брух. По \$10.00: п-во М. і М. Теслевичі; по \$3.00: С. Моцяк; по \$2.00: Денишин, Добрянський, Стасула, Гладкий, Боднар, Кловак, Романенчук, М. Костка, М. Гуменний, Нижник, Власенко, Кучмій, Мусяк, Вліка, Кнавер, О. Токар, Д. Запхляк, В. Патер, Бубела, Яворський; по \$1.00: С. Добрянський, Манчевський.

"КАНАДІЙСЬКИЙ ФАРМЕР" ("ВІЛЬНИЙ СВІТ" — ЗСА)

**Найстарший і передовий український
незалежний тижневик в Канаді.**

"КАНАДІЙСЬКИЙ ФАРМЕР", — який появляється 67-ий, рік, служить вже трьом поколінням канадійських українців.

"КАНАДІЙСЬКИЙ ФАРМЕР" — це незалежна газета, що стоїть на засадах українського патріотизму.

"КАНАДІЙСЬКИЙ ФАРМЕР" — приносить цікаві та актуальні вісті й інформації з українського життя в Україні і в світі.

"КАНАДІЙСЬКИЙ ФАРМЕР" — веде постійну "Літературну Сторінку", "Господарську", "Жіночу" і куток для дітей, друкує історичні й побутові повісті передових українських письменників.

Річна передплата:

в Канаді — \$6.00 — в ЗСА — \$7.00

Тим, що покличуться на це оголошення, висилатимемо нашу газету **один місяць безплатно**, для ознайомлення з її змістом.

Писати на адресу:

**CANADIAN FARMER
462 Hargrave Street
Winnipeg 2, Man., Canada**

Листа ч. 35, збірщик В. Брух. По \$5.00: Сербенюк; по \$3.00: Руденський, Яцанин, Ковалюк, п-на М. Ковальська; по \$2.00: М. Хичій, Гринь, Тараненко, І. Климець, Богрич, Тимій, Курелюк, Годжик, Чечерський, Прихідко, Кухаршин; по \$1.00: М. Антонішин, Кухарчик, Возняк, Бунк, Мазуркевич, Олійник, Голуфко, Лепкий.

Листа ч. 36, збірщик В. Брух. По \$10.00: "Бівер Бред"; по \$7.00: Предко; по \$5.00: І. Борис, "Альберта Ф'юел", І. Лапчинський, мгр. В. Федорів; по \$4.00: д-р А. Федина; по \$3.00: Вітрук, д-р Горчинський, Кичеренко; по \$2.00: Жук, Котик, П. Янішевський, ред. Ю. Тарнович, М. Данчук, І. В., Головатий, Гулак, Серета, Павич, Пінчак, Д. А. Фенюк, "Онтаріо Міт Продакт"; по \$1.00: б. п. Баланюк.

Листа ч. 155, збірщик В. Брух: По \$5.00: інж. Д. Михайлюк, "Альфа Фирничир", пекарня "Будучність"; по \$4.00: Мороз, Крушельницький; по \$3.00: Пасічник, крамниця залізних товарів Майкута, Фірчук; по \$2.00: Шевчук, Захар, П. Баєр, М. Крук, Кошик, Лисик, інж. Ключас, Родецький, Базилевич; по \$1.00: О. Кубрин.

(Продовження в черговому числі)

Крайова Управа

Спілки Визволення України в Канаді

**Американський Дослідний Центр Прапорів
(Flag Research Center)**

**за фінансовою підтримкою
Спілки Визволення України**

**присвятив одне число свого видання за
1969 рік**

(70 сторінок, великої вісімки)

"THE FLAG BULLETIN"

Volume VIII, No. 3

**історичній розвідці про неросійські народи
СССР та їх національні прапори
(друковано в кольорах).**

**"Flags of non-Russian Peoples
under Soviet Rule"**

**Автором цієї праці є українець,
проф. В. Трембіцький.**

**Тому, що видання розраховане лише
для потреб відповідних наукових установ
в цілому світі, його немає у вільній продажі.**

**Єдина СВУ, як співучасник видання,
одержала більшу кількість цих бюлетенів,
які призначені для ширшого кола зацікавлених,
зокрема для поширення серед чужинців.**

Ціна одного примірника з пересилкою 1 дол.

Замовлення слати на адресу:

**A.L.U. (S.V.U.) INC.
P.O. Box 38, Greenpoint Station
Brooklyn, N. Y. 11222, U.S.A.**